ምዕራፍ ፡ ፳፮ ።

የውጋዴን ፡ የጦር ፡ ግንባር ፡—የቆራሔ ፡ ጦርነት ፡ የደጃዝማች ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ሞት ።

የኢጣሊያ ፡ መንግሥት ፡ ከቀድሞው ፡ ዘመቻ ፡ የወረሰው ፡ በኤርትራ ፡ በኩል ፡ ያለው ፡ ጠረፍ ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ጋራ ፡ ለሚያደርገው ፡ ጦርነት ፡ እንደ ፡ ረዳው ፡ እንዲሁም ፡ በደቡብና ፡ በምሥራቅ ፡ ያለ ፡ የሱማሊያ ፡ ግዛቱ ፡ ለጦር ፡ ማሳረፊያና ፡ ከዚያ ፡ ወታደር ፡ እየላከ ፡ አይሮፕላንም ፡ እያስነሣ ፡ ለመዋጋት ፡ ተመችቶት ፡ ነበርና ፡ በሰሜን ፡ ግንባር ፡ ካከማቸው ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ መሣሪያ ፡ በቍጥር ፡ አነስተኛ ፡ የሚሆን ፡ ወታደርና ፡ መሣሪያ ፡ በደቡብ ፡ በኩል ፡ አዘጋጅቶ ፡ ነበር ። ለዚህም ፡ የጦር ፡ አዛዡ ፡ ጀኔራል ፡ ሮዶልፎ ፡ ግራዚያኒ ፡ ነው ። ርሱም ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ የችሬናይካን ፡ አገር ፡ ተዋግቶ ፡ ድል ፡ ካደረገ ፡ ወዲህ ፡ ባላባቶቹን ፡ በብልኀትና ፡ በጭካኔ ፡ አጥፍቶ ፡ አገሩን ፡ ሰላማዊ ፡ በማድረግ ፡ ተመስግኖ ፡ ነበርና ፡ በዚያው ፡ አያያዝ ፡ በሱማሊያ ፡ ግንባር ፡ በኩል ፡ ሆኖ ፡ ከኢጣሊያ ፡ ወታደሮች ፡ ጋራ ፡ የሊቢያንና ፡ የሱማሊያን ፡ ተወላጆች ፡ ይዞ ፡ እንዲዋጋ ፡ ታዞ ፡ ነበር ።

ደግነትና ፡ ርኅራኄ ፡ ጭምር ፡ ያለበት ፡ ዠግንነት ፡ የወታደርነትን ፡ ክብር ፡ እንደማያጐድል ፡ ብዙ ፡ ደም ፡ ማፍሰስና ፡ የደም ፡ ሰው ፡ መሆን ፡ ደግሞ ፡ የዚያኑ ፡ ያኽል ፡ ከተጠይነት ፡ ጋራ ፡ እንዲሁም ፡ ክብርንም ፡ ያስገኛልና ፡ በዚህ ፡ በመጨረሻው ፡ ዐይነት ፡ ሮዶልፎ ፡ ግራዚያኒ ፡ በኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ውስጥ ፡ ከልብ ፡ የተወደደ ፡ ሳይሆን ፡ የተከበረና ፡ የተፈራ ፡ ነበር ። በርሱም ፡ ታዛዥነት ፡ ውስጥ ፡ ሌሎች ፡ ብዙ ፡ ጀኔራሎች ፡ ነበሩ ፤ በሰሜን ፡ ግንባር ፡ ደጃዝማች ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ጉግሳ ፡ አገሩንና ፡ ወገኑን ፡ የራሱንም ፡ ኢትዮጵያዊነት ፡ ክዶ ፡ ከጀኔራል ፡ ደቦኖ ፡ እንደ ፡ ተደባለቀ ፡ እንዲሁም ፡ በሱማሊያ ፡ በኩል ፡ ወሎል ፡ ጂሌ ፡ የሚባለው ፡ ቀንደኛ ፡ ሱማሌ ፡ የኢትዮጵያን ፡ መንግሥት ፡ ከድቶ ፡ በግራዚያኒ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ጐን ፡ ተሰልፎ ፡ ወገኖቹን ፡ ይወጋ ፡ ነበር ። ርሱንም ፡ በገርግንነት ፡ ከኢጣሊያኖች ፡ ጋራ ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ ሲዋጉ ፡ የኖሩት ፡ የመጀርቴኖች ፡ ዐዕም ፡ ሳይወቅሡው ፡ አይቀርም ።

በዚህም ፡ ግንባር ፡ ያለውን ፡ የኢጣሊያን ፡ ጦር ፡ የሚከላከሉ ፡ በውጋዴን

ዋናው ፡ የጦር ፡ አበጋዝ ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ ነሲቡ ፡ በሲዳሞ ፡ በኩል ፡ ክቡር ራስ ፡ ደስታ ፡ ዳምጠው ፡ በባሌ ፡ (በጊንር) ፡ በኩል ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ በየነ ፡ መርድ ፡ ነበሩ ። እነዚህንም ፡ ለመርዳት ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ መኰንን ፡ እንዳልካቸው ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ አበበ ፡ ዳምጠው ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ ዐምዴ ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ ሀብተ ፡ ሚካኤልና ፡ ሌሎችም ፡ የጦር ፡ አለቆችና ፡ ሹማምንቶች ፡ ነበሩ ።

የጦር ፡ መሳፈሪያውም ፡ ጅጅጋ ፡ ሆኖ ፡ ደግሞም ፡ በሱማሊያ ፡ ጠረፍ ፡ በቆራሔ ፡ በዳገረይ ፡ በገርለጉቢ ፡ ላይ ፡ ካ፭ ፡ ዓመት ፡ ወዲህ ፡ ግራዝማች ፡ አፈ ወርቅ ፡ ወልደ ፡ ሰማዕት ፡ መሽገው ፡ ሲከላከሉ ፡ ቈይተው ፡ ነበርና ፡ በመጨረሻም ፡ ዋናው ፡ ጦርነት ፡ በተዠመረ ፡ ጊዜ ፡ በቆራሔ ፡ ምሽግ ፡ ከሚወዷቸው ፡ ወታደሮች ፡ ጋራ ፡ ሆነው ፡ በአንበሳነት ፡ እየተከላከሉ ፡ ብዙ ፡ የኢጣሊያን ፡ ጦር ፡ መልሰዋል ። ስለዚህ ፡ የግራዝማች ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ የዠግንነት ፡ ዝና ፡ በዚያ ፡ ግንባር ፡ ባሉት ፡ በኢጣሊያና ፡ በሱማሊያ ፡ ወታደሮች ፡ ዘንድ ፡ በጣም ፡ የገነነና ፡ የሚያስፈራ ፡ ነበር ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ግራዚያኒ ፡ እግረኛ ፡ ሠራዊት ፡ ወደ ፡ ቆራሔ ፡ ሲልክ ፡ ግራዝማች ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ድል ፡ እየመቱ ፡ ስለ ፡ መለሷቸው ፡ በሱማሊያ ፡ ያለውን ፡ መላውን ፡ አይሮፕላን ፡ አስነሥቶ ፡ በ፴ ፡ በ፴ ፡ እየከፈለ ፡ መሽገው ፡ የተቀመጡበትን ፡ ቆራሔን ፡ ያስደብድብ ፡ ዠመር ።

በዚህም ፡ ጊዜ ፡ ዠግናው ፡ ግራዝማች ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ እግረኛውን ፡ የጠላትን ፡ ጦር ፡ የሚወጉበትን ፡ መሣሪያ ፡ አስቀምጠው ፡ የአይሮፕላን ፡ ማውረጃ ፡ መድፍ ፡ ይዘው ፡ እያንከባለሉ ፡ በቈራጠኝነት ፡ ሲዋጉ ፡ በቦምብ ፡ ብትር ፡ ቅልጥማቸውን ፡ ተመቱ ። ከቈሰሉም ፡ በኋላ ፡ ወታደሮቻቸው ፡ ቍስሉ ፡ የበረታ ፡ ነውና ፤ ከዚህ ፡ ስፍራ ፡ አንሥተን ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ ከተማ ፡ እናዛውርዎ ፡ ብለው ፡ ቢያማክሯቸው ፡ በታሪክ ፡ ውስጥ ፡ ሕያው ፡ ሆኖ ፡ የወታደርነታቸውን ፡ ክብር ሲያለመልም ፡ የሚኖረውን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ ንግግር ፡ ተናገሩ ። «እስካሁን ፡ ድረስ ፡ ከጠላት ፡ በጽኑ ፡ ተከላክለን ፡ ባቈየነው ፡ ምሽግና ፡ እናንተ ፡ የጦር ፡ ጓደኞቼ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ በምትዋጉበት ፡ መካከል ፡ አስቀምጡኝ ፤ ስሞትም ፡ ከአይሮፕላን ፡ አደጋ ፡ ለመከላከያ ፡ በተቈፈረው ፡ ጕድጓድ ፡ ቅበሩኝ ፡ እንጂ ፤ አደራችሁን ፡ ከዚህ ፡ ስፍራ ፡ ወደ ፡ ሌላ ፡ እንዳትወስዱኝ » ። ይህንም ፡ ተናግረው ፡ ጥቂት ፡ እንደ ፡ ቈዩ ፡ ለሀገር ፡ አፍቃሪነታቸውና ፡ ለታማኝነታቸው ፡ ለዠግንነታቸው ፡ የሚያጠራጥር ፡ ረቂቅ ፡ አየር ፡ የሚያልፍበት ፡ ቀዳዳ ፡ ሳያስገቡ ፡ ከዚህ ፡ ከሚያልፈው ፡ ዓለም ፡ ወደማያልፈው ፡ ዓለም ፡ ሄዱ ።

በሞቱም ፡ ጊዜ ፡ በእልቅናቸው ፡ ሳይመኩ ፡ ምክርም ፡ ሲሳይም ፡ እንደ ፡ ወንድማማቾች ፡ ይካፈሏቸው ፡ የነበሩት ፡ ወታደሮች ፡ እያለቀሱ ፡ በመሪር ፡ ኀዘን ፡ ቀበሯቸው ።

የዚህን ፡ ወሬ ፡ ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ወደ ፡ ደሴ ፡ ከመጓዛቸው ፡ በፊት ፡ ሰምተው ፡ ነበርና ፤ በኅዳር ፡ ፱ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ካዲስ ፡ አበባ ፡ ተነሥተው ፡ በ፪ ፡ ሰዓት ፡ ጅጅጋ ፡ ደረሱ ። በዚያም ፡ ዋናው ፡ የጦር ፡ አበጋዝ ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ ነሲቡ ፡ ዛማኔል ፡ ተቀብለው ፡ በርሳቸው ፡ መሪነት ፡ የተሰለፈውን ፡ ጦርና ፡ በአኔሌይ ፡ ጦርነት ፡ የተዋጉትን ፡ ወታደሮችና ፡ ቍስለኞች ፡ እየዞሩ ፡ ከጐበኙ ፡ በኋላ ፡ ለጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ ነገሩት ።

«የዛሬ ፡ ፵ ፡ ዓመት ፡ የኢጣሊያ ፡ መንግሥት ፡ በግፍ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ነፃነት ፡ ለማጥፋት ፡ ስለ ፡ ተነሣ ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ የነበራችሁት ፡ አሁንም ፡ በሕይወት ፡ ያላችሁ ፡ አርበኞች ፡ በዐድዋም ፡ ጦርነት ፡ ያልነበራችሁ ፡ በዚያው ፡ የነበሩት ፡ አባቶቻችሁ ፡ ደማቸውን ፡ በማፍሰስ ፡ አርበኝነታቸውን ፡ አሳይተው ፡ ያገራቸውንና ፡ የርስታቸውን ፡ ነፃነት ፡ ከጠላታቸው ፡ ከኢጣሊያ ፡ አዳኑ ። አሁን ፡ የኢጣሊያ ፡ መንግሥት ፡ ያንኑ ፡ የዛሬ ፡ ፵ ፡ ዓመት ፡ ድል ፡ የሆነበትን ፡ ጦርነት ፡ ብድር ፡ ለመመለስ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ አልቋልና ፡ አለችግር ፡ እንዋጋቸዋለን ፡ ብሎ ፡ ለሕዝቡ ፡ ሰብኮ ፡ ያልሞታችሁትን ፡ እንደ ፡ ሞታችሁ ፡ አድርጎ ፡ የታወቀውንና ፡ በዓለም ፡ ታሪክ ፡ ተጽፎ ፡ የሚገኘውን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ልጆች ፡ ዠግንነት ፡ አዋርዶ ፡ ነፃነታችሁን ፡ ለማጥፋት ፡ ርስታችሁንና ፡ ቤታችሁን ፡ ለመውረር ፡ አሮጌ ፡ አባት ፡ እናታችሁን ፡ ስደተኞች ፡ ለማድረግ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ዠግኖች ፡ እንደ ፡ ሌሉ ፡ አድርጎ ፡ ለማስቈጠር ፡ በሰሜንም ፡ በደቡብም ፡ ጦር ፡ አምጥቶ ፡ ለማጥቃት ፡ ዠመረ ። የዓለም ፡ መንግሥታት ፡ ሁሉ ፡ ኢጣሊያ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ላይ ፡ በግፍ ፡ መነሣቷን ፡ ዐውቀው ፡ ሁሉም ፡ ለኛ ፡ ረዳቶች ፡ ሆነዋል ። ኢጣሊያ ፡ የኢትዮጵያ ፡ አርበኞች ፡ ምንም ፡ ያለቁ ፡ ቢመስላትና ፡ ያሉትንም ፡ ከምንም ፡ ሳትቈጥራቸው ፡ ብትቀር ፡ በዘራችሁና ፡ በኢትዮጵያ ፡ ላይ ፡ የተደረገባትን ፡ ግፍ ፡ ጠላታችንን ፡ በማሸነፍና ፡ በግፍ ፡ ከያዙት ፡ ግዛታችን ፡ በማባረር ፡ ዠግንነታችሁን ፡ ማደስ ፡ ዋና ፡ የተገባችሁ ፡ ነገር ፡ ነው ።

ሰው ፡ ለዘለዓለም ፡ ነዋሪ ፡ ሊሆን ፡ አልተፈጠረም ፤ በመጨረሻውም ፡ ከዓለም ፡ የሚለየው ፡ ሞት ፡ ነው ። ይህ ፡ ሞት ፡ ይቀድማል ፡ ይከተላል ፡ እንጂ ፤ ለሰው ፡ ልጅ ፡ ሁሉ ፡ አይቀርለትም ። ከመቃብር ፡ በላይ ፡ እየሰፈፈ ፡

የሚታይ ፡ ዓለም ፡ እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡ መታሰቢያ ፡ ሆኖ ፡ የሚኖር ፡ ስም ፡ ነው ።

የዛሬ ፡ ፵ ፡ ዓመት ፡ በዐድዋ ፡ ይህ ፡ ጠላታችን ፡ በተዋጋን ፡ ጊዜ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ዠግኖች ፡ ድል ፡ ስለ ፡ መቱት ፡ እንኳንስ ፡ በሕይወት ፡ ያላችሁት ፡ በዚያውም ፡ የቀሩት ፡ ቢሆኑ ፡ ስማቸው ፡ ሳይረሳ ፡ ለዘለዓለም ፡ ሲጠራ ፡ ይኖራል ። አሁንም ፡ ላለው ፡ ትውልድ ፡ ዋና ፡ የሚያኰራ ፡ ነው ። ደግሞ ፡ ለወንድ ፡ ልጅ ፡ እንኳንስ ፡ አገሩንና ፡ ርስቱን ፡ የሚቀማ ፡ ወገኑን ፡ ወደ ፡ ስደት ፡ የሚያደርስ ፡ ጠላት ፡ ተነሥቶበት ፡ እንዲያውም ፡ ቢሆን ፡ ዋና ፡ ምኞቱና ፡ የሚያኰራው ፡ ሞት ፡ በጦርነት ፡ የሚደርስበት ፡ ነው ። ዶሮ ፡ እንኳ ፡ ጫጩቶቿን ፡ ካሞራ ፡ ለማዳን ፡ ትተናነቃለች ፤ ይህ ፡ ከሆነ ፡ በአእምሮም ፡ በጕልበትም ፡ ብዙ ፡ ሺ ፡ ጊዜ ፡ የሚበልጠው ፡ ሰው ፡ ምን ፡ ያኽል ፡ ከጠላት ፡ ጋራ ፡ መታገል ፡ እንደሚገባው ፡ ዕወቁ ። እንግዴህ ፡ ለሰው ፡ ልጅ ፡ ሞት ፡ በመጨረሻው ፡ የማይቀርለት ፡ ከሆነ ፡ የማይጠፋ ፡ ስሙን ፡ ለመትከል ፡ አሮጌ ፡ አባትና ፡ እናቱ ፡ ሚስቱ ፡ ልጆቹ ፡ እንዳይሰደዱበትና ፡ ዛሬ ፡ በነፃ ፡ አገራቸው ፡ በኢትዮጵያ ፡ ተከብረው ፡ ሲኖሩ ፡ ነፃነት ፡ ያጡ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ይህ ፡ ክብራቸው ፡ ቀርቶ ፡ በውርደት ፡ እንዳይወድቁ ፡ ለማድረግ ፡ የመጣውን ፡ ጠላት ፡ በመውጋት ፡ ሕይወታችሁን ፡ ብታሳልፉ ፡ ክብራችሁ ፡ የቱን ፡ ያኽል ፡ ይሆን ! ። የከበረ ፡ ስማችሁም ፡ በልጆቻችሁና ፡ በወገኖቻችሁ ፡ ዘንድ ፡ ሲመሰገንና ፡ በዓለም ፡ ታሪክ ፡ ሲጠራ ፡ ይኖራል ። ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ጠላታችን ፡ ይህንኑ ፡ ያጥቂነት ፡ ሐሳቡን ፡ ለመፈጸም ፡ ማሰቡን ፡ ዐውቀን ፡ በሰላም ፡ ጊዜ ፡ የምንገዛችሁ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥታችሁ ፡ በጦርነትም ፡ ጊዜ ፡ ከመካከላችሁ ፡ ሆነን ፡ ደማችንን ፡ ለማፍሰስ ፡ መቍረጣችንን ፡ ነግረናችሁ ፡ ነበር ። ይኸው ፡ አሁንም ፡ ከናንተ ፡ ጋራ ፡ አለን ።

ኢጣሊያኖች ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ የጦር ፡ መሣሪያ ፡ ቢያበዙ ፡ ካወቃችሁበት ፡ ምንም ፡ ሊጐዷችሁ ፡ አይችሉም ። አይሮፕላንም ፡ የተባለው ፡ በቦምብ ፡ ጩኸት ፡ ለማስደንገጥና ፡ ልብ ፡ ለማስነፍ ፡ ነው ፡ እንጂ ፤ ሌላ ፡ የሚጠቅም ፡ ሥራ ፡ አይሠራም ። ስለ ፡ ዛሬው ፡ ዘመን ፡ የጦርነት ፡ አኳኋን ፡ ብዙ ፡ ጉዳት ፡ ሳያገኛችሁ ፡ ጠላታችሁን ፡ ለማጥፋት ፡ እንድትችሉ ፡ በያሉቃችሁ ፡ በኩል ፡ የሰጠናችሁን ፡ ምክር ፡ መከተል ፡ ነው ። ላገራችሁ ፡ ነፃነት ፡ ለመከላከል ፡ በዚህም ፡ ባላችሁበት ፡ ስፍራ ፡ በችግራችሁ ፡ ሁሉ ፡ በገንዘብም ፡ በሥንቅም ፡ ችግራችሁን ፡ ለማቅለል ፡ ርዳታችንን ፡ አናጓድልባችሁም ። ላገራቸውና ፡ ለወገናቸው ፡ ክብር ፡ የተገባ ፡ ሲሠሩ ፡ ሕይወታቸውን ፡ ላሳለፉ ፡ አርበኞች ፡ ለወገኖቻቸውና ፡ ለቤተ ፡ ዘመዳቸው ፡ ሁሉ ፡ ችግር ፡ እንዳያገኛቸው ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥ

ትም ፡ አባትም ፡ ሆነን ፡ እንጠብቃቸዋለን ። ስለዚህም ፡ በያለቃቸው ፡ ስማቸው ፡ ተጽፎ ፡ እንዲቀርብልን ፡ የጦር ፡ እንደራሴዎቻችንን ፡ አዘናል ፡ እኛም ፡ ሕይወታችን ፡ እስኪያልፍ ፡ ድረስ ፡ ዘወትር ፡ ከናንተ ፡ ጋራ ፡ ነን » ።

ንግግራቸውንም ፡ ከጨረሱ ፡ በኋላ ፡ አነሌይ ፡ በፊታውራሪ ፡ ጓንጉል ፡ ኮላሴ ፡ መሪነት ፡ በዦግንነት ፡ ከኢጣሊያኖች ፡ ላይ ፡ ተዋግተው ፡ አራት ፡ ታንክና ፡ መትረየስ ፡ ካሚዮን ፡ ጭምር ፡ የማረኩት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደሮች ፡ እግርማዊነታቸው ፡ ፊት ፡ ቀርበው ፡ ሥራቸውን ፡ ከመግለጽ ፡ ጋራ ፡ ፎከሩ ። ግርማዊ ፡ ጃንሆይም ፡ እነሱን ፡ ሸልመውና ፡ አመስግነው ፡ ቀጥለው ፡ የነዚሁ ፡ የጐበዞች ፡ አለቃ ፡ ፊታውራሪ ፡ ጓንጉል ፡ ኮላሴ ፡ በዚሁ ፡ ጦርነት ፡ በዦግንነት ፡ ሲዋጉ ፡ ቈስለው ፡ ወደ ፡ ተኙበት ፡ ስፍራ ፡ ሄደው ፡ ከሽልማት ፡ ጋራ ፡ የሚያጽናና ፡ ንግግር ፡ አድርገውላቸው ፡ ከዚያም ፡ ግራዝማች ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ወደ ፡ ተቀበሩበት ፡ ስፍራ ፡ ሄደው ፡ በመቃብሩ ፡ ላይ ፡ ያበባ ፡ አክሊል ፡ ካስቀመጡ ፡ በኋላ ፡ ዘርና ፡ ማንኛውም ፡ ነገር ፡ ሲጠፋ ፡ ለዘለዓለም ፡ ሳይጠፋ ፡ ለሚኖረው ፡ ስማቸው ፡ መታሰቢያ ፡ እንዲሆን ፡ «የውጋዴን ፡ ደጃዝማች ፡ አፈ ፡ ወርቅ» ፡ ብለው ፡ ሰየሟቸው ።

እንዲሁም ፡ ለደጃዝማች ፡ አፈ ፡ ወርቅ ፡ ልጅና ፡ ለሌሎቹ ፡ በጦርነት ፡ ሰዓት ፡ የዦግንነት ፡ ሥራ ፡ ለሠሩት ፡ የማዕርግ ፡ ስምና ፡ ሽልማት ፡ ሰጥተው ፡ በኅዳር ፡ ፲፩ ፡ ቀን ፡ ተመልሰው ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ገቡ ።

ደጃዝማች ፡ አፈ ፡ ወርቅም ፡ ዐርፈው ፡ የግራዚያኒ ፡ ሳምባ ፡ በሰፊው ፡ ከተነፈሰ ፡ በኋላ ፡ ብዙ ፡ ጊዜ ፡ ድል ፡ እየሆነ ፡ የተመለሰበትን ፡ የቆራሔን ፡ ምሽግ ፡ ፍሩሺና ፡ ማለቲ ፡ በሚባሉ ፡ በሁለት ፡ ጄኔራሎች ፡ የሚታዘዝ ፡ አዲስ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ልኮ ፡ በአየርም ፡ ልክ ፡ በሌለው ፡ ቦምብ ፡ እየደበደበ ፡ በመጨረሻ ፡ ለመያዝ ፡ ቻለ ።

ምዕራፍ ፡ ፳፯ ።

ስለ ፡ መቀሌ ፡ መያዝ ፡—ስለ ፡ ጄኔራል ፡ ደቦኖ ፡ መለወጥ ።

የጄኔራል ፡ ደቦኖ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ዐድዋን ፡ ይዞ ፡ ጥቂት ፡ ቀን ፡ እንዳረፈ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ገፍቶ ፡ መቀሌን ፡ ደግሞ ፡ እንዲይዝ ፡ ከሙሶሊኒ ፡ ትእዛዝ ፡ ተላለፈለት ።

እርሱም ፡ እንደ ፡ ታዘዘ ፡ የሁለት ፡ ክፍል ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ፩ኛው ፡ ከዐድዋ ፡ በሐውዜን ፡ አድርጎ ፡ ወደ ፡ መቀሌ ፡ ፪ኛው ፡ ከዐዲግራት ፡ ተነሥቶ ፡ በዕዳጋ ፡ ኀሙስ ፡ በኩል ፡ የሚጓዝ ፡ የጦር ፡ ወታደር ፡ ላከ ። እነዚህንም ፡ እፊት ፡ እፊት ፡ እየቀደሙ ፡ ይመሩ ፡ የነበሩት ፡ የከዳተኛው ፡ የደጃዝማች ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ጉግሳ ፡ አሽከሮች ፡ ነበሩ ።

ከዐድዋ ፡ የተነሣውም ፡ ጦር ፡ ሐውዜንና ፡ ሞንቴ ፡ ጕንዲ ፡ (የጕንዲ ፡ ተራራ) ፡ ከሚባለው ፡ ስፍራ ፡ ሲደርስ ፡ ከደጃዝማች ፡ ገብረ ፡ ሕይወትና ፡ ከደጃዝማች ፡ ወረስ ፡ ከፊታውራሪ ፡ አሠጋኸኝ ፡ ወታደሮች ፡ ጋራ ፡ ጦርነት ፡ ገጥመው ፡ የኛ ፡ ወታደሮች ፡ ብዙ ፡ የኢጣሊያ ፡ ሹማምንቶችና ፡ ብዙ ፡ የኤርትራ ፡ ወታደሮች ፡ ገደሉ ።

፳ ፡ ድንኵላ ፡ ፈረስና ፡ ፲፫ ፡ በቅሎዎችም ፡ ማረኩ ፡ እንደዚሁ ፡ በሐውዜን ፡ በኩል ፡ የሚጓዘውን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ በግራ ፡ በኩል ፡ ሆኖ ፡ ለመጠበቅ ፡ ያ፩ ፡ ክፍል ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ በደንከል ፡ በረሓ ፡ ይጓዝ ፡ ነበርና ፡ ይኸንኑ ፡ ጦር ፡ ደጃዝማች ፡ ካሳ ፡ ስብሐት ፡ ወታደሮቻቸውን ፡ ይዘው ፡ ገጥመዋቸው ፡ ታላቅ ፡ ጦርነት ፡ አደረጉ ፡ በዚህም ፡ ጦርነት ፡ አዝማቹ ፡ ሲቈስል ፡ እንደዚሁ ፡ ሁለት ፡ ሹማምንቶችና ፡ ፫፻ ፡ የሚሆኑ ፡ የኢጣሊያና ፡ የኤርትራ ፡ ወታደሮች ፡ ሞቱ ።

በኋላ ፡ ግን ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ በያለበት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደሮች ፡ በጕብዝና ፡ ቢመክቱ ፡ የኢጣሊያ ፡ ጦር ፡ ደኅና ፡ አድርጎ ፡ በመሸገበት ፡ በዚሁ ፡ በመቀሌ ፡ አጠገብ ፡ ሆኖ ፡ ታላቅ ፡ ጦርነት ፡ ማድረግ ፡ የማይጠቅም ፡ መሆኑ ፡ ግልጽ ፡ ነበርና ፡ በዚያ ፡ ሆነው ፡ ይከላከሉ ፡ የነበሩት ፡ የልዑል ፡ ራስ ፡ ሥዩም ፡ የጦር ፡ አለቆች ፡ መቀሌን ፡ ለቀው ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ እንዲመለሱ ፡ ትእዛዝ ፡ ተላለፎላቸው ፡ ከተመለሱ ፡ በኋላ ፡ በኅዳር ፡ ፩ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ የኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ መቀሌ ፡ ገብቶ ፡ የኢጣሊያን ፡ ባንዲራ ፡ ተከለ ።

ይሁን ፡ እንጂ ፡ ጄኔራል ፡ ደቦኖ ፡ ዐድዋንና ፡ መቀሌን ፡ ሲይዝ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ የበረታ ፡ ጦርነት ፡ ሳያደርጉ ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ ማፈግፈጋቸው ፡ ከደስታ ፡ ይልቅ ፡ ሥጋትን ፡ አሳድሮበት ፡ ነበር ። በየቀኑ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ግፋ ፡ እያለ ፡ ከሮማ ፡ አንደኛው ፡ ሚኒስትር ፡ ቴሌግራም ፡ ሲያስተላልፍለት ፡ እርሱ ፡ ግን ፡ የኢትዮጵያውያንን ፡ ጕብዝና ፡ ደኅና ፡ አድርጎ ፡ ያውቃልና ፡ እንደ ፡ ፲፰፻፹፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ የጄኔራል ፡ ባራቲዬሪ ፡ ዕድል ፡ እንዳይገጥመው ፡ ፈርቶ ፡ የያዝኩትን ፡ ሳላጠብቅ ፡ መንገድና ፡ መገናኛው ፡ ደኅና ፡ አድርጎ ፡ ሳይዘጋጅ ፡ እንደ ፡ ምን ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ እቀጥላለሁ ፡ አለዚያም ፡ እዚህ ፡ ያለውን ፡ ጦር ፡

የሚያኽል ፡ ከኢጣሊያ ፡ አገር ፡ ላኩልኝና ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ እቀጥላለሁ ፡ እያለ ፡ የሙሶሊኒን ፡ ትእዛዝ ፡ አልቀበልም ፡ ብሎ ፡ አስቸግሮ ፡ ነበር ።

በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ሙሶሊኒ ፡ በደቦኖ ፡ ቅርታ ፡ ገብቶት ፡ ነበር ፤ ይሁን ፡ እንጂ ፡ ቅርታውን ፡ በልቡ ፡ ይዞ ፡ በዐድዋና ፡ በመቀሌ ፡ የፈሰሰውን ፡ የወንድሞችኽን ፡ ደም ፡ ተበቅለኽ ፡ እነዚህን ፡ ሁለት ፡ ከተሞች ፡ መያዝኽ ፡ ታላቅ ፡ ነገር ፡ ነው ። በዚህም ፡ ሥራኽ ፡ ማሬሻል ፡ ተብለኻል ፤ አሁን ፡ ግን ፡ ባንተ ፡ ስፍራ ፡ ይኸው ፡ ማሬሻል ፡ ፒየትሮ ፡ ባዶሊዮ ፡ መጥቷልና ፡ የጦር ፡ አዛዥነቱን ፡ ስፍራ ፡ ለርሱ ፡ አስረክበኽ ፡ አንተ ፡ ግን ፡ ወደ ፡ ሮማ ፡ ተመለስ ፡ ብሎ ፡ አስተላለፈለትና ፡ ወደ ፡ ኢጣሊያ ፡ ተመለሰ ።

ምዕራፍ ፡ ፷፰ ።

የማሬሻል ፡ ባዶሊዮ ፡ መምጣትና ፡ የደምበጉና ፡ ጦርነት ።

የኢጣሊያ ፡ ፩ኛ ፡ ሚኒስትር ፡ ቤኒቶ ፡ ሙሶሊኒ ፡ በገኔብ ፡ ማኅበሩ ፡ በኢጣሊያ ፡ ላይ ፡ ጭቈና ፡ ለማድረግ ፡ መቍረጣቸውን ፡ ያውቃልና ፤ እነሱ ፡ ጭቈና ፡ ቢያደርጉ ፡ ኢትዮጵያን ፡ በቶሎ ፡ ካያዝኩ ፡ ነገሩ ፡ ሁሉ ፡ በዚያ ፡ ጊዜ ፡ ያልቃል ፤ ለሕይወታችን ፡ የሚያስፈልገውንም ፡ ሁሉ ፡ ከዚያው ፡ እናገኛለንና ፡ በቶሎ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ጦርነት ፡ መጨረስ ፡ አስፈላጊ ፡ መሆኑን ፡ ለፊተኛው ፡ አዝማች ፡ ምሥጢሩን ፡ በቴሌግራም ፡ ከገለጸለት ፡ በኋላ ፡ ጄኔራል ፡ ደቦኖ ፡ ግን ፡ በፊቱ ፡ ያለውን ፡ ችግር ፡ እየገለጠ ፡ ትእዛዙን ፡ ስላቃለለበት ፡ በርሱ ፡ እግር ፡ በኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ውስጥ ፡ በጣም ፡ የታወቀውን ፡ ማሬሻል ፡ ፒየትሮ ፡ ባዶሊዮን ፡ መረጠ ።

ወዲያው ፡ ሙሴ ፡ ሙሶሊኒ ፡ በፓላሶ ፡ ቬኔሲያ ፡ ቢሮው ፡ ማሬሻል ፡ ባዶሊዮን ፡ ጠርቶ ፡ በቈይታ ፡ ነገረው ። ባዶሊዮ ፡ በመጽሐፉ ፡ እምነቱን ፡ ካገኘሁ ፡ በኋላ ፡ እንደ ፡ ልቤ ፡ ማንኛውንም ፡ እንድሠራ ፡ ቻልሁ ፡ ሲል ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ እንደ ፡ ነገረው ፡ ያስረዳል ።

«ይኸው ፡ አሁን ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ ለኢትዮጵያ ፡ አግዞ ፡ በኛ ፡ ላይ ፡ ጭቈና እንዳደረገብን ፡ ታውቃለኽ ። እኔም ፡ ይኸንኑ ፡ ጭቈና ፡ ለማሸነፍ ፡ ደቦኖን ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ግፋ ፡ ብዬ ፡ ብልክበት ፡ ምክንያት ፡ እያበዛ ፡ ቃሌን ፡ ሊፈጽም ፡ አልቻለም ። ስለዚህ ፡ ርሱን ፡ ሽሬ ፡ በመላው ፡ በአፍሪካ ፡ ላለው ፡ የጦር ፡

አዛዥ ፡ አድርጌኻለሁና ፡ ሄደኽ ፡ እንደ ፡ ምንም ፡ ብለኽ ፡ በማንኛውም ፡ መሣሪያ ፡ ተዋግተኽ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ጦርነት ፡ በቶሎ ፡ እንዲፈጸም ፡ አድርግልኝ ፡ ይልቁንም ፡ የዐድዋ ፡ ድል ፡ በዓለም ፡ ፊት ፡ ሲያሳፍረን ፡ እንደ ፡ ኖረ ፡ ደግሞ ፡ አሁን ፡ ድል ፡ የሆንን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ታላቅ ፡ ኀፍረት ፡ ነውና ፡ የዓለምን ፡ ሕግና ፡ ደንብ ፡ እከታተላለሁ ፡ ሳትል ፡ በታንክና ፡ በቦምብ ፡ በጋዝ ፡ መርዝም፡ ጭምር ፡ የኢትዮጵያን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ እያጠፋኽ ፡ ድል ፡ አድርግ ፡ ያለውም ፡ ሠራዊት ፡ በቂኽ ፡ ባይሆን ፡ አንተ ፡ ኤርትራ ፡ እንደ ፡ ደረስኽ ፡ የሁለት ፡ ዲቢዚዮን ፡ (ክፍል) ፡ ጭፍራ ፡ እልክልኻለሁ» ።

ማሬሻል ፡ ባዶሊዮም ፡ ይህነን ፡ የመሰለና ፡ ከዚህም ፡ የተረፈውን ፡ ንግግር ፡ ከሰማ ፡ በኋላ ፡ ትእዛዝኽን ፡ ለመፈጸም ፡ የተዘጋጀሁ ፡ ነኝ ፡ ብሎ ፡ ከሙሶሊኒና ፡ ከንጉሡ ፡ ተሰናብቶ ፡ ከኢጣሊያ ፡ ተነሥቶ ፡ ኅዳር ፡ ፲፱ ፡ ቀን ፡ በመርከብ ፡ ተጕዞ ፡ አሥመራ ፡ ገባ ። ደቦኖም ፡ በጣም ፡ ቅር ፡ እያለው ፡ ምጥዋ ፡ ድረስ ፡ ሄዶ ፡ ተቀበለው ።

ርሱም ፡ አሥመራ ፡ ደርሶ ፡ የተያዘውን ፡ የዐድዋንና ፡ የመቀሌን ፡ ከተማ ፡ እየዞረ ፡ ሲጐበኝ ፡ የራስ ፡ እምሩና ፡ የደጃዝማች ፡ አያሌው ፡ ጦር ፡ የተከዜን ፡ ወንዝ ፡ አልፎ ፡ ሺሬ ፡ ውስጥ ፡ በተለይ ፡ ደምበጉና ፡ ከሚባለው ፡ ስፍራ ፡ የሰፈረውን ፡ የኢጣሊያን ፡ ጦር ፡ ፊታውራሪ ፡ ሺፈራው ፡ ከነወታደሮቻቸው ፡ ከበው ፡ እየወጉ ፡ አስጨነቋቸው ። እነዚህም ፡ የተከበቡት ፡ ኢጣሊያኖች ፡ በዚሁ ፡ ስፍራ ፡ ሆነው ፡ ሲዋጉ ፡ በመጨረሻ ፡ የቀራቸው ፡ እጃቸውን ፡ መስጠት ፡ አለዚያም ፡ እዚሁ ፡ ስፍራ ፡ ላይ ፡ ማለቅ ፡ ነበርና ፤ ተስፋ ፡ በሚያስቈርጥ ፡ ጕልበት ፡ ሲዋጉ ፡ ቈይተው ፡ በመጨረሻ ፡ ፈጣን ፡ የሆኑ ፡ ታንኮች ፡ ለርዳታ ፡ ደርሰውላቸው ፡ ባ፩ ፡ ወገን ፡ ሰብረው ፡ ጥቂቶች ፡ ብቻ ፡ ሲያመልጡ ፡ ፬፻ ፡ የሚሆኑ ፡ የኢጣሊያ ፡ ወታደሮች ፡ በዚሁ ፡ ቦታ ፡ ሞተው ፡ ተገኙ ። ብዙ ፡ ኢጣሊያኖች ፡ ካ፲ ፡ ታንክና ፡ ከ፪ ፡ መድፍ ፡ ጋራ ፡ ከነሕይወታቸው ፡ እጃቸውን ፡ ሰጥተው ፡ ተማረኩ ። በዚሁ ፡ ጦርነት ፡ ፊታውራሪ ፡ ሺፈራው ፡ እስከ ፡ ታንኩ ፡ አፍ ፡ ድረስ ፡ ሄደው ፡ በዠግንነት ፡ ተዋግተው ፡ ሕይወታቸውን ፡ አሳለፉ ።

በዚህ ፡ በደምበጉና ፡ ጦርነት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ በጠላታቸው ፡ ላይ ፡ ድል ፡ ካገኙ ፡ በኋላ ፡ ጠላትን ፡ እያባረሩ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ እየገፉ ፡ ሄደው ፡ እስከ ፡ ዐቢይ ፡ ዐዲ ፡ ደረሱ ። ከዚያም ፡ አምባ ፡ ደለሬ ፡ ከሚባለው ፡ ስፍራ ፡ ላይ ፡ ከኢጣሊያኖች ፡ ጋራ ፡ ታላቅ ፡ ውጊያ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ ዠምረው ፡ ሙሉውን ፡ ቀን ፡ እንደ ፡ ተዋጉ ፡ ኢጣሊያኖች ፡ መሸገው ፡ የተቀመጡበትን ፡ የአምባጸለሬን ፡

ምሽግ ፡ ለቀው ፡ ወደ ፡ ሰለክለካና ፡ ወደ ፡ አፍጋጋ ፡ ሔዱ ።

ምዕራፍ ፡ ፷፱ ።

የመጀመሪያው ፡ የተንቤን ፡ ጦርነትና ፡ የአምባ ፡ አራዳም ፡ ጦርነት ።

የኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ በልዑላን ፡ ራስ ፡ ካሳና ፡ ራስ ፡ ሥዩም ፡ የሚታዘዘው ፡ ጦር ፡ ከዐድዋና ፡ ከመቀሌ ፡ በደቡብ ፡ በኩል ፡ (በተንቤን) ፡ በራስ ፡ እምሩ ፡ የሚታዘዘው ፡ ጦር ፡ ከዐድዋና ፡ ከመቀሌ ፡ በምዕራብ ፡ በኩል ፡ (በሽሬ) ፡ በጦር ፡ ሚኒስትሩ ፡ በራስ ፡ ሙሉጌታ ፡ የሚታዘዘው ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ከዐድዋና ፡ ከመቀሌ ፡ በደቡብ ፡ ምሥራቅ ፡ እንዲሁ ፡ ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ የክብር ፡ ዘበኞችንና ፡ ሌሎችን ፡ ወታደሮች ፡ ይዘው ፡ በደቡብ ፡ (በአሸንጌ) ፡ ተሰልፈው ፡ ነበር ።

ከዚሁ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ውስጥ ፡ በራስ ፡ እምሩ ፡ የሚታዘዘው ፡ ጦር ፡ ደምበጉናና ፡ አምባ ፡ ድራሬ ፡ ላይ ፡ መሽጎ ፡ የተቀመጠውን ፡ የኢጣሊያኖችን ፡ ጦር ፡ ወግተው ፡ ድል ፡ አድርገው ፡ እስከ ፡ ዐድዋ ፡ አጠገብ ፡ ደርሰው ፡ ወደ ፡ ኤርትራ ፡ ጠረፍ ፡ ሲያቃኑ ፡ እንዲሁ ፡ በደቡብ ፡ በኩል ፡ ተንቤን ፡ ያለው ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ገፍቶ ፡ እንዲዋጋ ፡ ያስፈልግ ፡ ነበርና ፡ ሁለቱ ፡ ልዑላን ፡ አብረዋቸው ፡ ያሉትን ፡ ደጃዝማች ፡ ወንድ ፡ በወሰንንና ፡ ደጃዝማች ፡ አበራን ፡ ደጃዝማች ፡ አድማሱ ፡ ብሩን ፡ በጅሮንድ ፡ ለጥ ፡ ይበሉን ፡ ደጃዝማች ፡ ወርቅነኽን ፡ ፊታውራሪ ፡ አንዳርጌን ፡ በያለበት ፡ አሰልፈው ፡ እስከ ፡ ተንቤን ፡ ከተማ ፡ እስከ ፡ ዐቢይ ፡ ዐዲ ፡ ድረስ ፡ ተጓዙ ። በዚህም ፡ ጊዜ ፡ የኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ አዛዥ ፡ እንደዚሁ ፡ የኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ በየክፍሉ ፡ የተሰለፈበትን ፡ ስፍራ ፡ ያውቅ ፡ ነበርና ፡ ጦርነት ፡ ካንደኛው ፡ ጋራ ፡ በሚያደርግበት ፡ ጊዜ ፡ ፩ኛው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ክፍል ፡ ወታደር ፡ ለሚዋጋው ፡ ለርዳታ ፡ እንዳይደርስለት ፡ መንገድና ፡ በር ፡ የሆነውን ፡ ስፍራ ፡ ታንክና ፡ መድፍ ፡ መትረየስ ፡ የጅ ፡ ቦምብ ፡ የያዙ ፡ ወታደሮች ፡ አስቀድሞ ፡ እየላከ ፡ ያሲዝ ፡ ነበር ። ራስ ፡ ካሳና ፡ ራስ ፡ ሥዩም ፡ ተንቤን ፡ ሆነው ፡ ከኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ውጊያ ፡ ሲገጥሙ ፡ ከእንደርታ ፡ ራስ ፡ ሙሉጌታ ፡ ርዳታ ፡ እንዳይልኩ ፡ ጥር ፡ ፲፪ ፡ ቀን ፡ ደብረ ፡ ነጋይዳን ፡ ስላሲያዘ ፡ እነሱም ፡ የሽለቆትን ፡ መተላለፊያ ፡ ደኅና ፡ አድርገው ፡ ይጠብቁ ፡ ነበር ። በዚህም ፡ ዐይነት ፡ ራስ ፡ እምሩ ፡

ከሽሬ ፡ ለርዳታ ፡ እንዳይደርሱ ፡ ወይም ፡ እንዳይልኩ ፡ የዐዲ ፡ ደናጉልን ፡ መተላለፊያ ፡ ያ፩ ፡ ክፍል ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ልኮ ፡ ያስጠብቅ ፡ ነበር ።

አንዳንዱን ፡ ክፍል ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ በየተራ ፡ ለመዋጋት ፡ እንዲመቸው ፡ አንዱ ፡ ክፍል ፡ አንደኛውን ፡ እንዳይረዳ ፡ መንገድና ፡ በሩን ፡ ካሲያዘ ፡ ወዲህ ፡ ኀይለኛውንና ፡ ብዙውን ፡ ተንቤን ፡ ያለውን ፡ የኢትዮጵያን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ለመግጠም ፡ ቈርጦ ፡ ዋሪዬውና ፡ መልፋ ፡ በሚባለው ፡ ምሽጉ ፡ ጥር ፡ ፲፬ ፡ ቀን ፡ በ፫ ፡ ተከፍሎ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ከሚጓዘው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ጋራ ፡ ጦርነት ፡ ጀመረ ።

በዚህም ፡ ጊዜ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደሮች ፡ ማይ ፡ መርታ ፡ ከሚባለው ፡ ወንዝ ፡ አጠገብ ፡ ዘባን ፡ ቀርካህታ ፡ ከሚባለው ፡ ስፍራ ፡ ላይ ፡ ሆነው ፡ በጀግንነት ፡ ይከላከሉ ፡ ጀመር ። ሩቅ ፡ በሩቅ ፡ ሆነው ፡ በመድፍ ፡ ከተዋጉ ፡ በኋላ ፡ የሁለቱም ፡ ወገን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ እያደር ፡ እየተጠጋጋ ፡ ጦርነቱን ፡ በጋለ ፡ አኳኋን ፡ ይዋጋ ፡ ጀመር ። ይልቁንም ፡ ወደ ፡ መቀሌ ፡ የሚወስደውን ፡ የመሐኖን ፡ መንገድ ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እንውሰድ ፡ እነዚያ ፡ አናስወስድም ፡ በማለት ፡ እየደጋገሙ ፡ ታላቅ ፡ ጦርነት ፡ ያደርጉ ፡ ጀመር ። በመጨረሻም ፡ ጀግናው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደር ፡ መሽጎ ፡ የሚዋጋበትን ፡ ስፍራ ፡ እየለቀቀ ፡ እየፎከረ ፡ በሩጫ ፡ እጠላት ፡ ምሽግ ፡ ድረስ ፡ እየገባ ፡ በጐራዴ ፡ ይጨፋጨፍ ፡ ጀመር ።

ይኸውም ፡ ሰዓት ፡ ለኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ አዛዥ ፡ የጭንቅ ፡ ሰዓት ፡ ነበርና ፡ አስቀድሞ ፡ ሽሬንና ፡ ተንቤንን ፡ ድል ፡ ሳያደርግ ፡ በመቀሌ ፡ ውስጥ ፡ መሽጎ ፡ መቀመጡን ፡ እንደ ፡ ስሕተት ፡ ቈጥሮት ፡ ነበርና ፡ በዚሁ ፡ በጨበጣ ፡ በሚዋጉበት ፡ ጊዜ ፡ ካሁን ፡ አሁን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ድል ፡ አደረጉ ፡ ኢጣሊያኖች ፡ ድል ፡ ሆኑ ፡ እያሉ ፡ መቀሌ ፡ ያሉት ፡ የኢጣሊያ ፡ ወታደሮች ፡ ድንገት ፡ የተንቤኑ ፡ ድል ፡ ለኢጣሊያኖች ፡ ያልሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ለሽሽት ፡ እንዲመቻቸው ፡ አራግፈው ፡ ተቀምጠው ፡ የነበረውን ፡ ሥንቅና ፡ የጦር ፡ መሣሪያ ፡ እንደ ፡ ገና ፡ እከብትና ፡ እመኪና ፡ ላይ ፡ ጭነው ፡ ለመሸሽ ፡ ጕራቸውን ፡ ከፍተው ፡ ይጠባበቁ ፡ ነበር ።

ዳሩ ፡ ግን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ጦር ፡ ገሚሱ ፡ ከጠላት ፡ ጋራ ፡ ተደባልቆ ፡ የቀረውም ፡ እምሽጉ ፡ ላይ ፡ ሆኖ ፡ ሲዋጋ ፡ ገሚሱ ፡ ደግሞ ፡ ደጀን ፡ ሆኖ ፡ ሲጠባበቅ የኢጣሊያ ፡ አይሮፕላኖች ፡ ቦምብ ፡ እየተሸከሙ ፡ መጥተው ፡ እምሽጉ ፡ ሆነው በሚዋጉትና ፡ ደጀን ፡ በሆኑት ፡ በኢትዮጵያ ፡ ወታደሮች ፡ ላይ ፡ እየደጋገሙ ፡ ቦምብ ፡ ያዘንቡባቸው ፡ ጀመር ። ለነዚያም ፡ ከኢትዮጵያውያን ፡ ጋራ ፡ ተደባ

ልቀው ፡ ለሚዋጉት ፡ ኢጣሊያኖች ፡ አዲስ ፡ ጦር ፡ እየመጣ ፡ ያግዛቸው ፡ ነበር።

በዚህም ፡ አኳኋን ፡ ዘባን ፡ ቀርካህታ ፡ ሞንቴ ፡ ላታ ፡ አባሮ ፡ ከሚባለው ፡ ስፍራ ፡ ላይ ፡ ፫ ፡ ቀን ፡ ፫ ፡ ሌሊት ፡ ያለዕረፍት ፡ ሲዋጉ ፡ ስፍራውን ፡ በየተራ ፡ ይቀማሙ ፡ ነበር ። የሆነ ፡ ሆኖ ፡ ለዚህ ፡ ለገጠመው ፡ የኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ ሰራዊት ፡ ከሌላ ፡ ዘንድ ፡ ርዳታ ፡ ሳይደርስለት ፡ ደጀን ፡ ጠባቂ ፡ እንዲሆን ፡ የተቀመጠውንም ፡ እየመላለሰ ፡ በቦንብና ፡ በመትረየስ ፡ ከሚመታው ፡ አኤሮፕላን ፡ ጋር ፡ በጠመንጕ ፡ ሽቅብ ፡ እየተኰሰ ፡ ሲዋጋ ፡ ለኢጣሊያኖች ፡ ግን ፡ የሚዋጉት ፡ ድል ፡ በሆኑ ፡ ቍጥር ፡ ሌላ ፡ አዲስ ፡ ጦር ፡ ይጨመርላቸው ፡ ነበር ።

ይሁን ፡ እንጂ ፡ በዚህ ፡ ታላቅ ፡ ጦርነት ፡ የኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ አዛዥ ፡ የኢትዮጵያን ፡ ጦር ፡ ከግባ ፡ ወንዝ ፡ ወዲያ ፡ ለማባረር ፡ ኢትዮጵያውያንም ፡ መቀሌን ፡ ለመያዝ ፡ ተዋግተው ፡ ሁለቱም ፡ ወገን ፡ አሳባቸውን ፡ ከፍጻሜ ፡ ሳያደርሱ ፡ ትልቅ ፡ የወታደር ፡ እልቂት ፡ ስላገኛቸው ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ ወደየምሽጋቸው፡ ተመለሱ ።

በዚህም ፡ ቀን ፡ ከኢትዮጵያ ፡ ወገን ፡ ፩ ፡ ሺህ ፡ ሞተው ፡ ፪ ፡ ሺህ ፡ በቦምብ ፡ ቈሰሉ ፡ ከኢጣሊያኖች ፡ ወገን ፡ ፩ ፡ ሺህ ፡ ፳፪ ፡ የሚሆኑ ፡ ሞቱ ። ብዙም፡ የኢጣሊያ ፡ ምርኮኞች ፡ በኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ አለቆች ፡ እጅ ፡ ተይዘው ፡ በድንኳኑ ፡ በዘበኛ ፡ ይጠበቁ ፡ ነበር ።

ቀጥሎም ፡ ከዳተኛው ፡ ደጃዝማች ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ጉግሳ ፡ የአምባ ፡ አራዳም ፡ ተራራ ፡ በጦርነት ፡ ተይዞ ፡ የኢጣሊያ ፡ ባንዲራ ፡ እስኪሰቀልበት ፡ ድረስ የመቀሌ ፡ መያዝ ፡ ሊረጋገጥ ፡ አይችልም ፡ ሲል ፡ ለማሬሻል ፡ ባዶሊዮ ፡ አመልክቶት ፡ ነበርና ፡ በዚህ ፡ ምክንያት ፡ ባዶሊዮ ፡ የራስ ፡ ሙሉጌታ ፡ ጦር ፡ የሰፈረበትን ፡ የአምባ ፡ አራዳምን ፡ ተራራ ፡ እንዲይዙ ፡ አርባ ፡ ባታዮ ፡ የሚሆኑ ፡ ወታደሮች ፡ በፍጥነት ፡ አዘጋጀ ። እነዚህም ፡ ባዲሱ ፡ ዐይነት ፡ የተሠራ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ መድፍና ፡ መትረየስ ፡ የእጅ ፡ ቦምብ ፡ የያዙ ፡ ነበሩ ።

ጦርነቱም ፡ በዐዲ ፡ ማራና ፡ ጓታጋታጋ ፡ ላይ ፡ የካቲት ፡ ፩ ፡ ቀን ፡ ተጀምሮ ፡ እስከ ፡ የካቲት ፡ ፱ ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ ታላቅ ፡ ጦርነት ፡ ሲያደርጉ ፡ ሰነበቱ ። በየካቲት ፡ ፬ ፡ ቀን ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደሮች ፡ ሌሊቱን ፡ በኢጣሊያ ፡ ምሽግ ፡ ውስጥ ፡ ገብተው ፡ ታላቅ ፡ የተቃና ፡ ሥራ ፡ ሠርተዋል ። በየካቲት ፡ ፰ ፡ ቀን ፡ ግን ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ያሉበትን ፡ የአምባ ፡ አራዳምን ፡ ተራራ ፡ ኢጣሊያኖች ከያለበት ፡ ከበው ፡ ከታች ፡ በመድፍና ፡ በመትረየስ ፡ ሲወጉት ፡ እንደዚሁ ፡ ከላይ ፡ ደግሞ ፡ የቦምብ ፡ እሳት ፡ ሲዘንብበት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደር ፡ በዚህ ፡ እሳት ፡ መካከል ፡ ሆኖ ፡ ተስፋ ፡ ሳይቈርጥ ፡ በዠግንነት ፡ ይዋጋ ፡ ነበር ።

ብዙ ፡ ጊዜም ፡ ጠመንዣውን ፡ ትቶ ፡ በፉከራ ፡ እየገሠገሠ ፡ እስከ ፡ ታንኩና ፡ እስከ ፡ መድፉ ፡ አፍ ፡ ድረስ ፡ እየሄደ ፡ ጠላቱን ፡ በጁ ፡ ጨብጦ ፡ በጐራዴና ፡ በሰይፍ ፡ ይገድል ፡ ነበር ። በዚህም ፡ በኢትዮጵያ ፡ ወታደር ፡ ደፋርነት ፡ በኢጣሊያ ፡ ወታደር ፡ አጠገብ ፡ ያሉት ፡ ጋዜጣ ፡ ጸሓፊዎችና ፡ ራሳቸው ፡ ኢጣሊያኖች ፡ በጣም ፡ ይገረሙ ፡ ነበር ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ኢጣሊያኖች ፡ ባጠገባቸው ፡ ያለው ፡ የቦምብ ፡ ክምርና ፡ በዓለም ፡ የተከለከለው ፡ የጋዝ ፡ መርዝ ፡ በንዴት ፡ እየተጋፈጠ ፡ የሚዋጋቸውን ፡ ጠላታቸውን ፡ እንደሚያጠፋላቸው ፡ ርግጠኞች ፡ ነበሩና ፡ መጽናኛቸው ፡ ይህ ፡ መርዝ ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የሁለቱ ፡ ወገን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ፊት ፡ ለፊት ፡ ገጥሞ ፡ ጥቂት ፡ ሳይዋጋና ፡ አሸናፊው ፡ ሳይታወቅ ፡ የኢጣሊያ ፡ አይሮፕላን ፡ ነጂዎች ፡ በፍጥነት ፡ ብዙ ፡ አይሮፕላኖች ፡ እያስነሡ ፡ በኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ላይ ፡ የቦምብና ፡ የመርዝ ፡ ዝናም ፡ ያዘንቡበት ፡ ነበር ።

ስለዚህ ፡ ሰው ፡ ምንም ፡ ከልክ ፡ ያለፈ ፡ ዠግና ፡ ቢሆን ፡ ዠግንነቱ ፡ ፍሬ፡ ለመስጠት ፡ የማያደርሰው ፡ መሆኑን ፡ በተገነዘበው ፡ ጊዜ ፡ ደግሞ ፡ ሌላ ፡ ስፍራና ፡ ጊዜ ፡ ማማረጡና ፡ ሁኔታውን ፡ ለማሻሻል ፡ መሞከሩ ፡ አይቀርም ።

በዚህ ፡ ምክንያት ፡ የጦር ፡ ሚኒስትሩ ፡ ክቡር ፡ ራስ ፡ ሙሉጌታ ፡ ፰ ፡ ቀን፡ ጠላትን ፡ ተዋግተው ፡ ብዙ ፡ ሕዝብ ፡ ማለቁን ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ ወደሌላ ፡ ሥፍራ ፡ ተዛውረው ፡ ወይም ፡ ከነልዑል ፡ ራስ ፡ ካሳ ፡ ጋራ ፡ ተደባልቀው ፡ ለመዋጋት ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ ሲመለሱ ፡ እንደዚሁ ፡ የኢጣሊያ ፡ አይሮፕላኖች ፡ እየተከታተሉ ፡ በቦምብና ፡ በመትረየስ ፡ በጦርነት ፡ የደከመውን ፡ ሠራዊት ፡ ይመቱ ፡ ነበር ። ወዲያውም ፡ አስቀድመው ፡ በሰላሙ ፡ ጊዜ ፡ የኢጣሊያ ፡ መንግሥት ፡ በቃል ፡ ስብከትና ፡ በገንዘብ ፡ የደለላቸውን ፡ የራያና ፡ የአዘቦ ፡ ሕዝቦች ፡ ብረት ፡ ጭምር ፡ እየሰጠ ፡ ሂዱ ፡ ተዋጉ ፡ እያለ ፡ ይልካቸው ፡ ነበር ። ከነዚሁም ፡ ውስጥ ፡ የተተኰሰች ፡ ጥይት ፡ ረኀርምና ፡ ሰፊ ፡ አሳብ ፡ ለነበረው ፡ ለሚኒስትሩ ፡ ሕይወት ፡ አጥፊ ፡ ሆነች ።

ነገር ፡ ግን ፡ ራስ ፡ ሙሉጌታ ፡ እላይ ፡ በተባለው ፡ ምክንያት ፡ ወደ ፡ ኋላቸው ፡ ሲመለሱ ፡ ክቡር ፡ ቢትወደድ ፡ መኰንን ፡ በዚሁ ፡ ባ፰ ፡ ቀን ፡ ጦርነት ፡ ውስጥ ፡ በዠግንነት ፡ ሲዋጉ ፡ ሰንብተው ፡ ነበርና ፡ አሁንም ፡ ቢሆን ፡ እኔ ፡ የነሲቡ ፡ የደምሰው ፡ ልጅ ፡ የኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ አሽከር ፡ ምንም ፡ ቢሆን ፡ ፊቴን ፡ ወደ ፡ ኋላዬ ፡ መልሼ ፡ ዠርባዬን ፡ ለጠላቴ ፡ አላሳየውም ፡ ብለው ፡ እየፎከሩ ፡ ያን ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ እግርማዊ ፡ ጃንሆይ ፡ ፊት ፡ መዘው ፡ የፎከሩበትን ፡ ሻምላ መዘው ፡ ጠላት ፡ መሽጎ ፡ እሚዋጋበት ፡ እሸለቆት ፡ ምሽግ ፡ ድረስ ፡ ገብተው ፡

ከጠላታቸው ፡ ውስጥ ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ ከጣሉ ፡ በኋላ ፡ በጥይት ፡ ተመተው ፡ ወደቁ ።

ከርሳቸውም ፡ ጋራ ፡ ብዙ ፡ ታማኝ ፡ አሽከሮቻቸው ፡ ስለ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ክብር ፡ ከጌታቸው ፡ ጋራ ፡ ወደቁ ።

ይህን ፡ የመሰለውን ፡ ውለታ ፡ ኢትዮጵያና ፡ የኢትዮጵያ ፡ ሕዝብ ፡ እስከ ፡ ዘለዓለም ፡ ሊረሳባቸው ፡ አይችልም ።

ክቡር ፡ ቢትወደድ ፡ መኰንን ፡ ደምሰው ፡ ይህን ፡ ከሠሩ ፡ በኋላ ፡ ሕያው ፡ ሆነው ፡ ቢሆን ፡ ኖሮ ፡ ያገኙት ፡ ከነበረው ፡ ማዕርግና ፡ ክብር ፡ ይበልጥ ፡ እንደ ዚሁ ፡ በያንዳንዱ ፡ ኢትዮጵያዊ ፡ አፍ ፡ ሕያው ፡ ሆኖ ፡ ሲነገር ፡ ለሚኖረው ፡ ስማቸው ፡ የበለጠ ፡ ማዕርግና ፡ ክብር ፡ መስጠት ፡ የተገባ ፡ ነው ።

ምዕራፍ ፡ ፫ ።

፩ኛው ፡ የተንቤን ፡ ጦርነትና ፡ የሺሬ ፡ ጦርነት ።

የመጀመሪያው ፡ የተንቤን ፡ ጦርነት ፡ ምንም ፡ ለሁለቱ ፡ ወገን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ የተለየ ፡ ድል ፡ ሳይሰጣቸው ፡ ቢቀር ፡ በዚሁ ፡ ስፍራ ፡ ታላላቅ ፡ ጦርነት ፡ አድርገው ፡ በመጨረሻም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ጦር ፡ በዚሁ ፡ በተንቤን ፡ ተሰልፎ ፡ ሁለተኛውን ፡ ጦርነት ፡ ይጠባበቅ ፡ ነበር ።

ኢጣሊያኖችም ፡ ሁለተኛ ፡ በተንቤን ፡ ጦርነት ፡ ሲያደርጉ ፡ አምባ ፡ አራዳም ፡ ያለው ፡ የራስ ፡ ሙሉጌታ ፡ ጦር ፡ ባንድ ፡ ወገን ፡ መጥቶ ፡ ድል ፡ እንዳያደርጋቸው ፡ የተንቤንን ፡ ጦር ፡ እንዳለ ፡ ትተው ፡ በመጀመሪያ ፡ የአምባ ፡ አራዳምን ፡ ስፍራ ፡ በጦርነት ፡ ያዙ ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ሁለት ፡ ቀን ፡ ያኽል ፡ ዕረፍት ፡ እንዳደረጉ ፡ ቀጥለው ፡ ሁለተኛ ፡ በተንቤን ፡ ጦርነት ፡ ለማድረግ ፡ የሁለት ፡ ዲቢዚዮን ፡ ወታደር ፡ ለየብቻው ፡ አንዱ ፡ በአላጌ ፡ አቅጣጫ ፡ ሁለተኛው ፡ በዐቢይ ፡ ዐዲ ፡ መንገድ ፡ መካከል ፡ ወደ ፡ ጋየላ ፡ ተጓዘ ።

ልዑል ፡ ራስ ፡ ካሳና ፡ ልዑል ፡ ራስ ፡ ሥዩምም ፡ በመጀመሪያው ፡ የተንቤን ፡ ጦርነት ፡ አብረዋቸው ፡ የነበሩትን ፡ የጦር ፡ አለቆች ፡ እንደ ፡ ያዙ ፡ ከነርሱም ፡ በስተቀር ፡ እነደጃዝማች ፡ በየነ ፡ ሀብቴ ፡ ማርያምን ፡ እነደጃዝማች ፡ ኀይሉ ፡ ከበደን ፡ እነደጃዝማች ፡ መንገሻ ፡ ይልማን ፡ ይዘው ፡ ለውጊያ ፡ ተሰልፈው ፡ ነበር ። የውጊያውም ፡ ስፍራዎች ፡ ኢጣሊያኖች ፡ ፓሶ ፡ ዋሪዩው ፡ የሚሉትና ፡ ቀጨም ፡ መልፋ ፡ የሚባሉት ፡ ናቸው ። እነዚህም ፡ ስፍራዎች ፡ ለጦርነት ፡ ጊዜ ፡ የሚረዱ ፡ በሮችና ፡ መንገዶች ፡ ስለ ፡ ነበሩባቸው ፡ የሁለቱም ፡ ወገን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ እነዚህኑ ፡ መንገዶች ፡ ለመያዝ ፡ ታላቅና ፡ የበረታ ፡ ጦርነት ፡ አደረጉ ። ጦርነቱም ፡ ከየካቲት ፡ ፲፩ ፡ ቀን ፡ አንሥቶ ፡ እስከ ፡ የካቲት ፡ ፲፰ ፡ ቀን ፡ ቈይቶ ፡ የፊራረቃ ፡ ድል ፡ ካገኙ ፡ ወዲህ ፡ እንደዚሁ ፡ የኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ በቦምብና ፡ በጋዝ ፡ ጭስ ፡ በታንክ ፡ እየተረዳ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ገፍቶ ፡ ከእጅ ፡ መሣሪያ ፡ በስተቀር ፡ ምንም ፡ የሌለውን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ወታደር ፡ እያጠፋ ፡ ጕዞውን ፡ ይቀጥል ፡ ጀመር ።

በዚህም ፡ ጦርነት ፡ ልዑል ፡ ራስ ፡ ካሳና ፡ ራስ ፡ ሥዩም ፡ እንደሚገባቸው ፡ ከተከላከሉ ፡ በኋላ ፡ ትርፉ ፡ ሰው ፡ ማስጨረስ ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ የተረፈውን ፡ ወታደራቸውን ፡ እየያዙ ፡ ወደ ፡ ኋላ ፡ ተመልሰው ፡ ከንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ ጦር ፡ ጋራ ፡ ሆነው ፡ ለመዋጋት ፡ ሄዱ ።

በዚህም ፡ ጦርነት ፡ ቍጥር ፡ የሌላቸው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደሮችና ፡ የጦር ፡ ሹማምንቶች ፡ እየተፏከሩ ፡ እጦርነቱ ፡ መካከል ፡ እየገቡ ፡ ተዋግተው ፡ በጀግንነት ፡ ተባብረው ፡ ወደቁ ። ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ መሸሻ ፡ ወልዴም ፡ በዚሁ ፡ ጦርነት ፡ ሲዋጉ ፡ ቈስለው ፡ ነበርና ፡ በመጋቢት ፡ ፲፰ ፡ ቀን ፡ ዐረፉ ። ይልቁንም ፡ ስመ ፡ ጥሩው ፡ ደጃዝማች ፡ በየነ ፡ ሀብተ ፡ ማርያም ፡ ባ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ መስከረም ፡ ፲፯ ፡ ቀን ፡ በተደረገው ፡ የመስቀል ፡ በዓል ፡ እግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ፊት ፡ ቀርበው ፡ ባማረ ፡ ሠጋር ፡ በቅሎ ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ እየተንቈራጠጡ ፡ ፍከራቸውን ፡ ሲደቀድቁት ፡ «በዲፕሎማቲክ ፡ በኩል ፡ እንዳልረዳኽ ፡ ዕውቀቴ ፡ ያነሰ ፡ ነው ፡ ነገር ፡ ግን ፡ በደሜ ፡ እክስኻለሁ» ፡ ብለው ፡ ተናግረው ፡ እንደ ፡ ነበረው ፡ በዚህ ፡ በተንቤን ፡ ጦርነት ፡ የቀረው ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ብዙ ፡ ቀን ፡ ከቦምብና ፡ ከጋዝ ፡ መርዝ ፡ ከታንክ ፡ ጋራ ፡ ሲዋጋ ፡ ኖሮ ፡ ገሚሱ ፡ እዚያው ፡ አልቆ ፡ ሲመለስ ፡ እኔ ፡ በየነ ፡ ጠላቴን ፡ በፊቴ ፡ አስቀምጬ ፡ ልመለስ ፡ አልችልም ፡ ብለው ፡ በመጀመሪያ ፡ በመትረየስና ፡ በመድፍ ፡ በሚያስደንቅ ፡ አኳኋን ፡ ተዋግተው ፡ ሲጨርሱ ፡ ወዲያው ፡ ጐራዴያቸውን ፡ መዘው ፡ መድፍና ፡ መትረየስ ፡ ከያዙት ፡ ጣሊያኖች ፡ መካከል ፡ ገብተው ፡ በጥይት ፡ ተመተው ፡ ወድቀው ፡ የመጨረሻ ፡ ትንፋሻቸውን ፡ እስኪተነፍሱ ፡ ድረስ ፡ በሳንጃ ፡ ሊወጓቸው ፡ የሚቃጡትን ፡ ኢጣሊያኖች ፡ በቅልጥፍና ፡ እየቀደሙ ፡ ብዙዎቹን ፡ ጥለው ፡ ርሳቸውም ፡ በመጨረሻ ፡ ወደቁ ።

ይህ ፡ ሁለተኛው ፡ የተንቤን ፡ ጦርነት ፡ በሚደረግበት ፡ ጊዜ ፡ ሺሬ ፡

ካለው ፡ ከራስ ፡ እምሩ ፡ ጦር ፡ ጋራ ፡ የኢጣሊያ ፡ ወታደር ፡ እንደዚሁ ፡ ውጊያ ፡ እንዲያደርግ ፡ የጦር ፡ አዛገዥ ፡ ትእዛዝ ፡ አስተላልፎ ፡ ነበር ።

የራስ ፡ እምሩ ፡ ጦር ፡ በመጀመሪያ ፡ ደምበጉና ፡ ላይ ፡ ኢጣሊያኖችን ፡ ድል ፡ አድርጎ ፡ አባሮ ፡ እስከ ፡ ሽሬ ፡ ከተማ ፡ እስከ ፡ ሰለክላካ ፡ ደርሶ ፡ ነበር ። ይህም ፡ የራስ ፡ እምሩ ፡ ጦር ፡ ያለበት ፡ ርቀቱ ፡ ከአኵስም ፡ ፳፫ ፡ ኪሎ ፡ ሜትር ነው ።

ስለዚህ ፡ በተንቤን ፡ ጦርነቱ ፡ ተፋፍሞ ፡ በሚዋጉበት ፡ ጊዜ ፡ ራስ ፡ እምሩ ጦራቸውን ፡ ይዘው ፡ እነራስ ፡ ካሳን ፡ ለመርዳት ፡ ከሽሬ ፡ ወደ ፡ ተንቤን ፡ እንዳይመጡ ፡ ወዲያው ፡ የኢጣሊያ ፡ ጦር ፡ ሽሬ ፡ ሄዶ ፡ ጦርነት ፡ እንዲያደርግ ፡ ታዘዘ ። ሌላውም ፡ የጦር ፡ ስፍራ ፡ ከሰለክላካ ፡ በስተምዕራብ ፡ ብዙ ፡ መንገድ ፡ በሚመሳቀልበት ፡ በቆይዳ ፡ አጠገብ ፡ ነበር ።

በዚህ ፡ ጦርነት ፡ ኢጣሊያኖች ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ለመግፋት ፡ ሲያስቡ ፡ ራሳቸው ፡ ኢጣሊያኖች ፡ እንደ ፡ መሰከሩላቸው ፡ ብልኀት ፡ ባለው ፡ የጦር ፡ ዕቅድ፡ ራስ ፡ እምሩ ፡ ድኅና ፡ አድርገው ፡ ጠላትን ፡ እየተቋቋሙ ፡ መለሱ ። ነገር ፡ ግን ፡ እንደ ፡ ተለመደ ፡ ግንባር ፡ ቀደሙ ፡ የእግረኛ ፡ ወታደር ፡ ጦርነት ፡ በሚያደርግበት ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡ የኢጣሊያ ፡ ቦምብ ፡ ጣይ ፡ አይሮፕላኖች ፡ እየመጡ ፡ በላያቸው ፡ ላይ ፡ እያጕረመረሙ ፡ ቦምብና ፡ የጋዝ ፡ መርዝ ፡ ሲነዙባቸው ፡ ገሚሶቹ፡ ወታደሮች ፡ ነፍሳቸውን ፡ ላገራቸው ፡ ነፃነት ፡ እየሰጡ ፡ ሕይወታቸውን ፡ በዚያው ፡ በጦርነቱ ፡ ሜዳ ፡ ላይ ፡ ሠዉ ።

የቀሩት ፡ ግን ፡ ከላይና ፡ ከታች ፡ ከሚውዠገዠገው ፡ ከእሳቱ ፡ ነበልባል ፡ የተነሣ ፡ እየተሸበሩ ፡ ወደ ፡ ኋላቸው ፡ ወደ ፡ ተከዜ ፡ በመመለሳቸው ፡ የኢጣሊያ ፡ ጦር ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ገፍቶ ፡ ሌትና ፡ ቀን ፡ ይሠጋበት ፡ የነበረውን ፡ የሽሬን አገር ፡ ያዘ ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ራስ ፡ እምሩ ፡ በተከዜ ፡ ሳሉ ፡ ልዑል ፡ ራስ ፡ ሥዩምና ፡ ልዑል ፡ ራስ ፡ ካሳ ፡ በጅሮንድ ፡ ለጥ ፡ ይበሉ ፡ ደጃዝማች ፡ መንገሻ ፡ ይልማ ፡ ወደ ፡ አሸንጌ ፡ ሄደው ፡ ከንጉሠ ፡ ነገሥታቸው ፡ ጋራ ፡ ሆነው ፡ የመጨረሻውን ፡ ጦርነት ፡ ለማድረግ ፡ ከአምባ ፡ አራዳም ፡ ጦርነት ፡ የተረፉትም ፡ እነሻለቃ ፡ ዳኜ ፡ ወዳጄ ፡ ሁሉ ፡ አብረው ፡ ሄደው ፡ ተደባለቁ ።

ምዕራፍ ፡ ፸፩ ።

ክቡር ፡ ራስ ፡ ደስታና ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ በየነ ፡ መርድ ፡ ከጠላት ፡ ጋራ ፡ ያደረጉት ፡ ጦርነት ።

በ፸ ፡ ምዕራፍ ፡ እንደ ፡ ተጻፈው ፡ የኢጣሊያ ፡ ጦር ፡ በታንክና ፡ በቦምብ ፡ እየተረዳ ፡ ሰሰበኒን ፡ ገርሎግቢን ፡ ቆራሔን ፡ ከያዘ ፡ በኋላ ፡ ጦርነቱን ፡ ወደ ፡ ፊት ለመቀጠል ፡ ይዘጋጅ ፡ ነበር ።

ከመቃዲሾ ፡ ወዳዲስ ፡ አበባ ፡ የሚያስመጣው ፡ በሁለት ፡ በኩል ፡ ነው ።

አንደኛው ፡ ከመቃዲሾ ፡ በለደ ፡ ወይን ፡ —ቆራሔ ፡—ደጋሀቡር ፡ ጅጅጋ ፡— ሐረር ፡ አዲስ ፡ አበባ ።

ሁለተኛው ፡ ከመቃዲሾ ፡—በይደዋ ፡—ሉክ ፡—ዶሎ ፡—ነገሌ ፡— ይርጋ ፡ ዓለም ፡—ሞጆ ፡ አዲስ ፡ አበባ ፡ ነው ።

የግራዚያኒ ፡ ጦር ፡ ዋና ፡ ሐሳቡ ፡ በቆራሔና ፡ በደጋሀቡር ፡ በኩል ፡ አልፎ ሐረርኄን ፡ ለመያዝ ፡ ነው ። ነገር ፡ ግን ፡ ይህ ፡ ጦር ፡ ወደ ፡ ጅጅጋ ፡ በሚያመራበት ፡ ጊዜ ፡ የራስ ፡ ደስታ ፡ ጦር ፡ በዠርባው ፡ በኩል ፡ አልፎ ፡ ሱማሊያን ፡ እንዳይወርበት ፡ በቆራሔ ፡ ግንባር ፡ ተከላካይ ፡ ወታደር ፡ ብቻ ፡ አስቀምጦ ፡ ዋናውን ፡ ጦር ፡ ወደ ፡ ዶሎ ፡ ሄዶ ፡ እንዲከላከል ፡ አደረገ ።

ክቡር ፡ ራስ ፡ ደስታም ፡ ዋና ፡ ዋና ፡ አሽከሮቻቸውን ፡ ፊታውራሪ ፡ አደመንና ፡ ፊታውራሪ ፡ ታደመን ፡ እፊት ፡ አስቀድመው ፡ ርሳቸው ፡ በኋላ ፡ ደጀን ሆነው ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ እየገፉ ፡ እስከ ፡ ኢጣሊያ ፡ ግዛት ፡ እስከ ፡ ዶሎ ፡ ጫፍ ፡ ደርሰው ፡ ነበር ፡ በዚህም ፡ ጊዜ ፡ ከኢጣሊያ ፡ ሱማሊያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ ታላቅ ፍርሃት ፡ ተነዝቶ ፡ ነበር ።

በዚህም ፡ ምክንያት ፡ ግራዚያኒ ፡ በሱማሊያ ፡ ያለው ፡ መቶ ፡ ሺህ ፡ ጦር ፡ የሚበቃኝ ፡ አይደለምና ፡ ሌላ ፡ ረዳት ፡ ላኩልኝ ፡ እያለ ፡ ወደ ፡ ሙሶሊኒና ፡ ወደ ፡ ባዶሊዮ ፡ ባንድ ፡ ወገን ፡ ቴሌግራም ፡ ያስተላልፍ ፡ ነበር ። ባንድ ፡ ወገን፡ ደግሞ ፡ በሱማሊያ ፡ ግዛት ፡ ውስጥ ፡ በመቃዲሾ ፡ በሜርካ ፡ በጀናሌ ፡ በአውደግሌ ፡ በቡሎ ፡ ቡርቲ ፡ በበለደ ፡ ወይንና ፡ በሌላውም ፡ በየመንደሩ ፡ ነዋሪ ፡ ሱማሌዎችን ፡ ባዋጅ ፡ እየሰበሰበ ፡ ይኸው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ሱማሊያን ፡ ለመውረር ፡ ተሰልፈዋል ። እኛም ፡ እንደሚገባ ፡ ተዋግተን ፡ ድል ፡ የሆንን ፡

ክቡር ፡ ራስ ፡ ደስታ ፡ ዳምጠው ።

እንደ ፡ ሆነ ፡ በመርከባችን ፡ ተሳፍረን ፡ ወዳገራችን ፡ እናመልጣለን ፡ እናንተ ፡ ግን ፡ የምትሄዱበት ፡ ስፍራ ፡ የላችሁምና ፡ በወረሯችሁ ፡ ጊዜ ፡ ወንዶቹን ፡ እየ ሰለቡ ፡ ሴቶቹን ፡ ጡታቸውን ፡ እየቈረጡ ፡ ይበሉታል ፡ ምግባቸውም ፡ የሰው ፡ ሥጋ ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ እኛ ፡ ድል ፡ ሳንሆን ፡ ነጋዴ ፡ ነን ፡ ገበሬ ፡ ነን ፡ ሳትሉ ፡ ባንድነት ፡ እንዋጋ ፡ እያለ ፡ ሐሰት ፡ የመላበትን ፡ ወሬ ፡ እየዞረ ፡ ይሰብክ ፡ ያሰ ብክ ፡ ነበር ። የሱማሊያ ፡ ሕዝብም ፡ እውነት ፡ እየመሰለው ፡ ገበሬውም ፡ ነጋዴ ውም ፡ ወደ ፡ ኢጣሊያ ፡ መጋዘን ፡ እየቀረበ ፡ ስሙን ፡ እያጻፈ ፡ ብረት ፡ እየተ ቀበለ ፡ በሃይማኖት ፡ ከሚመስሉት ፡ ከሊቢያ ፡ ወታደሮች ፡ ጋራ ፡ ለውጊያ ፡ ተሰለፈ ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የባሌ ፡ አገረ ፡ ገዥ ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ በየነ ፡ መርድ ፡ ጦራቸውን ፡ እንደ ፡ ያዙ ፡ ከጊንር ፡ ወደ ፡ ዋቢ ፡ ሸበሌና ፡ ወደ ፡ ባረይ ፡ ይጓዙ ፡ ነበር ።

ከኢጣሊያ ፡ ወገን ፡ ወሎል ፡ ጂሌ ፡ ብዙ ፡ የሱማሊያን ፡ ወታደሮችና ፡ የራ ሱን ፡ ሰዎች ፡ ይዞ ፡ በጥቂቶች ፡ ኢጣሊያኖች ፡ መሪነት ፡ በድምሩ ፡ ፲ ፡ ሺህ ፡ ወታደር ፡ እንደ ፡ ያዘ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ይጓዝ ፡ ነበር ።

ወሎል ፡ ጂሌም ፡ በእግረኛ ፡ ወታደር ፡ የደጃዝማች ፡ በየነን ፡ ጦር ፡ ለመ ግጠም ፡ ስለ ፡ ፈራ ፡ ውጊያውን ፡ ወዲያው ፡ ሲጀምር ፡ ብዙ ፡ አይሮፕላን ፡ መጥቶ ፡ እንዲረዳው ፡ ለግራዚያኒ ፡ ልኮ ፡ ነበር ። ግራዚያኒም ፡ በእግር ፡ በቶሎ ፡ ግጠም ፡ እንጂ ፡ አይሮፕላኖቹ ፡ ወዲያው ፡ ይደርሱልኻል ፡ የሚል ፡ ቃል ፡ ላከ በት ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ታኅሣሥ ፡ ፲፫ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ጦርነቱ ፡ ተጀ መረ ። እንደ ፡ ተባለውም ፡ የእግረኛው ፡ ወታደር ፡ ገጥሞ ፡ ሲዋጋ ፡ ፲፱ ፡ አይሮ ፕላኖች ፡ ፲ ፡ ቶን ፡ ክብደት ፡ ያለው ፡ የሚያቃጥል ፡ ቦምብ ፡ በደጃዝማች ፡ በየነ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ነዙበት ። ደግሞም ፡ የኢትዮጵያን ፡ ጦር ፡ ደኅና ፡ አድ ርጎ ፡ በቦምብና ፡ በመትረየስ ፡ ለመምታት ፡ እንዲመቻቸው ፡ ዝቅ ፡ ብለው ፡ ሲተኵሱ ፡ ካ፲፱ኙ ፡ አይሮፕላኖች ፡ አንደኛውም ፡ ሳይቀር ፡ ሁሉም ፡ ተመቱ ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ ፩ዱ ፡ አይሮፕላን ፡ ብቻ ፡ ወድቆ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ እጅ ፡ ሲገባ ፡ ፲፰ቱ ፡ እንደ ፡ ተመቱ ፡ በረው ፡ ወደ ፡ ስፍራቸው ፡ ለመመለስ ፡ ቻሉ ።

እግረኛውም ፡ ጦር ፡ ሲዋጋ ፡ ከወሎል ፡ ጂሌ ፡ ጦር ፡ ውስጥ ፡ ፫፻ ፡ ሱማሊ ያዎች ፡ ከድተው ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ መጡ ። በተረፈ ፡ ከደጃዝማች ፡ በየነም ፡ ከኢጣሊያን ፡ ባንዶችም ፡ ወገን ፡ ልክ ፡ የሌለው ፡ ሰው ፡ ከሞተ ፡ በኋላ ፡ በመ ጨረሻ ፡ ወሎል ፡ ጂሌ ፡ ወደ ፡ ኋላው ፡ ተመለሰ ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የግራዚያኒ ፡ ጦር ፡ በብዙ ፡ ጄኔራሎች ፡ እየተመራ ፡ በዶሎ፡ በኩል ፡ አድርጎ ፡ ወደ ፡ ነገሌ ፡ አቅጣጫ ፡ ያመራ ፡ ገሠመር ።

በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የክቡር ፡ ራስ ፡ ደስታ ፡ ጦር ፡ በፊታውራሪ ፡ ዐደመና ፡ በፊታውራሪ ፡ ታደመ ፡ በሙሳ ፡ ሳባ ፡ እየተመራ ፡ በጎጎሩ ፡ በጋልጋሎ ፡ በቦጎል ፡ ማኛ ፡ በቃሌቻ ፡ በፊልቱ ፡ ተሰልፎ ፡ ነበር ።

ጦርነቱም ፡ ከመገሠመሩ ፡ አስቀድሞ ፡ የኢጣሊያ ፡ ሰላይ ፡ አይሮፕላኖች ፡ የኢትዮጵያ ፡ መሣሪያና ፡ ጦር ፡ የሰፈረበትን ፡ ነገሌንና ፡ የጦር ፡ ሠራዊቱ ፡ ለውጊያ ፡ የተሰለፈበትን ፡ እየመረመሩ ፡ ሲመለሱ ፡ ወዲያው ፡ ቦምብ ፡ ጣይ ፡ አይሮፕላኖች ፡ እየመጡ ፡ ነገሌንና ፡ የኢትዮጵያን ፡ ጦር ፡ በታላላቅ ፡ ቦምብ ፡ ሲደበድቡት ፡ ዋሉ ። የኛም ፡ ወታደሮች ፡ ሽቅብ ፡ በአይሮፕላኑ ፡ እየተኰሱ ፡ አንድ ፡ አይሮፕላን ፡ ሲጥሉ ፡ የቀሩትንም ፡ ደግሞ ፡ ጐድተዋቸዋል ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ የራስ ፡ ደስታ ፡ ተዋጊ ፡ ወታደሮች ፡ ከጠላት ፡ ጋራ ፡ ጥር ፡ ፩ ፡ ቀን ፡ ገሠምረው ፡ እስከ ፡ ጥር ፡ ፮ ፡ ቀን ፡ ድረስ ፡ ሲዋጉ ፡ በጠላታቸው ፡ ላይ ፡ ታላቅ ፡ ጉዳት ፡ አድርገው ፡ ሰነበቱ ። በመጨረሻም ፡ ራሳቸው ፡ ክቡር ፡ ራስ ፡ ደስታ ፡ ከሰሜን ፡ ከተላኩት ፡ ከደጃዝማች ፡ ገብረ ፡ ማርያም ፡ ጋራ ፡ ተባብረው ፡ ሲዋጉ ፡ የኢጣሊያ ፡ አይሮፕላኖችና ፡ የጦር ፡ ሠራዊቱም ፡ እየተዋጉ ፡ መልሰው ፡ ብዙ ፡ ጉዳት ፡ አድርገዋል ። ይሁን ፡ እንጂ ፡ የኋለኛው ፡ ደጀን ፡ በቦምብ ፡ ተደብድቦ ፡ ሲበታተን ፡ እመገሠመሪያው ፡ የጦር ፡ ግንባር ፡ ያሉት ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ ያሉበትን ፡ ስፍራ ፡ ሳይለቁ ፡ ሙያቸውን ፡ ሲዋጉ ፡ ውለው ፡ በመጨረሻም ፡ ሕይወታቸውን ፡ እዚያው ፡ እምሽጋቸው ፡ ላይ ፡ በገሠግንነት ፡ አሳለፉ ። ከዚህ ፡ በኋላ፡ ከሞት ፡ የተረፈው ፡ ሳይዋጋ ፡ ሥንቅ ፡ መቸገርን ፡ እያመካኘ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደር ፡ ወደ ፡ ኋላው ፡ ሲመለስ ፡ የኢጣሊያ ፡ አይሮፕላኖች ፡ እየተከታተሉ ፡ በጭካኔ ፡ ይደበድቡት ፡ ገሠመር ።

ግርማዊ ፡ ጃንሆይም ፡ ስሜን ፡ ሆነው ፡ ይኸንኑ ፡ የወታደሩን ፡ መመለስ ፡ ሰምተው ፡ ነበርና ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ ቃል ፡ ላኩባቸው ።

«ይህ ፡ ዓለም ፡ ኀዘንና ፡ ደስታ ፡ የተቀላቀለበት ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሰው ፡ ፩ ፡ ቀን ፡ ሲበረታ ፡ ፩ ፡ ቀንም ፡ ሲደክም ፡ ነው ፡ እስከ ፡ ዛሬም ፡ እበረሃ ፡ ወርደኽ ፡ ለጦር ፡ ለበሽታ ፡ ለቦምብ ፡ መመከትኽን ፡ በየጊዜው ፡ ራስ ፡ ደስታ ፡ አስታውቆኛል ። እንኳን ፡ ለግዛትኽ ፡ ለሌላው ፡ አገር ፡ ተርፈኽ ፡ ሥራ ፡ የምትሠራውን ፡ እንዴት ፡ ጠላት ፡ ሲዳሞን ፡ ወንድ ፡ እንደሌለበት ፡ አድርጎ ፡ ይግባበት ፡ አሁንም ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ እንኳን ፡ ወታደር ፡ ወንድ ፡ ልጅ ፡ ለብረት ፡ የደረስኽ ፡ ራስ ፡ ደስታ ፡ አስታወቀኽ ፡ ድረስ ፡ ከተኽ ፡ ርዳ ፤ ጥር ? ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ ፡ ም» ።

ይኸንንም ፡ የመሰለ ፡ ዐዋጅና ፡ የሚያበረታ ፡ ቃል ፡ ለባሌ ፡ የጦር ፡ ሰራዊት ፡ አስተላለፉ ።

ዳሩ ፡ ግን ፡ በዚሁ ፡ በቦምብና ፡ በጋዝ ፡ መርዝ ፡ የተነሣ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ገፍቶ ፡ ከኢጣሊያ ፡ ጦር ፡ ጋራ ፡ ፪ኛ ፡ ለመግጠም ፡ ያሰበ ፡ አልነበረምና ፡ ሁሉም ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ሸሸ ።

ግራዚያኒም ፡ በጦርነቱ ፡ ሰዓት ፡ እኳላ ፡ ሆኖ ፡ የሚሆነውን ፡ ነገር ፡ ሲጠባበቅ ፡ በኋላ ፡ ግን ፡ ድል ፡ አድርገናል ፡ ብለው ፡ በጦርነቱ ፡ ግንባር ፡ የነበሩት ፡ ጄኔራሎች ፡ ላኩበት ። እሱም ፡ ካለበት ፡ ተነሥቶ ፡ ተዋግተውበት ፡ ወደ ፡ ነበረበት ፡ ስፍራ ፡ ሄዶ ፡ የሞቱትን ፡ ኢጣሊያኖችና ፡ ሱማሌዎች ፡ የሊቢያንም ፡ ዐረቦች ፡ ከተመለከተ ፡ በኋላ ፡ ቀጥሎ ፡ በምሽጋቸው ፡ ላይ ፡ እንዳሉ ፡ ተነባብረው፡ የወደቁትን ፡ የኢትዮጵያውያንን ፡ ሬሳ ፡ እየዞረ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ከገሠግንነታቸው ፡ የተነሣ ፡ በጣም ፡ ተደነቀ ። በገሠግንነት ፡ ተዋግተው ፡ ለወደቁትም ፡ ለቀኛዝማች ፡ መሣሪያ ፡ ተሰማ ፡ ለሬሳቸው ፡ የሚገባ ፡ የክብር ፡ ሰላምታ ፡ ሰጣቸው ።

በዚሁ ፡ ጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ከጠላት ፡ ጋራ ፡ ሆነን ፡ አገራችንን ፡ እንወጋም ፡ ብለው ፡ ብዙ ፡ የኤርትራ ፡ ወታደሮች ፡ ከሰሜንም ፡ ከደቡብም ፡ የጦር ፡ ግንባር ፡ ከጠላት ፡ ተለይተው ፡ መጥተው ፡ ከኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ጋራ ፡ ተደባለቁ ። ከነሱም ፡ ውስጥ ፡ ስማቸውን ፡ ያገኘነው ፡ ቀጥሎ ፡ ያሉት ፡ ናቸው።

፩ ፡	ፊታውራሪ ፡ ጺጋይ ፡ ንጉሤ ፡	የሞተ ፡
፪ ፡	ቀኛዝማች ፡ ሰለባ ፡	»
፫ ፡	» አንዶም ፡	»
፬ ፡	» አሰፋ ፡ ባሕታ ፡	»
፭ ፡	ግራዝማች ፡ ሥዩም ፡ ሰሎሞን ፡	»
፮ ፡	ባላምባራስ ፡ ሀብቱ ፡ ኀይሉ ፡	»
፯ ፡	የመቶ ፡ አለቃ ፡ ስብሐቱ ፡ ተስፋ ፡ ሚካኤል ፡	»
፰ ፡	» » ነጻር ፡ አብ ፡	»
፱ ፡	» » ተከሎም ፡	»
፲ ፡	» » ሀብቱ ፡	»
፲፩ ፡	ሻምበል ፡ ማና ፡	»
፲፪ ፡	» ተክሌ ፡	»
፲፫ ፡	» ተስፋ ፡ ሚካኤል ፡	»
፲፬ ፡	የመቶ ፡ አለቃ ፡ ካሕሳይ ፡	»

፲፭ ፡	መቶ ፡ አለቃ ፡	ዘርዐ ፡ ጋብር ፡	ያለ ፡
፲፮ ፡	ባሻይ ፡	ኤልያስ ፡	»
፲፯ ፡	ወታደር ፡	ገብረ ፡ ክርስቶስ ፡	»
፲፰ ፡	»	ገብረ ፡ ወልድ ፡ ሃምቢር ፡	»
፲፱ ፡	አምሳ ፡ አለቃ ፡	ዘሙይ ፡	»
፳ ፡	ወታደር ፡	በርሄ ፡ ጎደት ፡	»
፳፩ ፡	»	ተክለ ፡ ሐደራ ፡	»
፳፪ ፡	»	ስብሐቱ ፡ ባራኺ ፡	»
፳፫ ፡	»	በረከት ፡ አብ ፡	»
፳፬ ፡	»	ተክለ ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡	»

፩ ፡	ሌተና ፡ ኮሎኔል ፡	ገብሬ ፡	ያለ ፡
፪ ፡	ሻምበል ፡	ረዳ ፡ ተክሌ ፡	»
፫ ፡	»	አርአያ ፡ ሰሎሞን ፡	»
፬ ፡	»	ወልደ ፡ ገብርኤል ፡ ክንፉ ፡	»
፭ ፡	»	በርሄ ፡ አርአያ ፡	»
፮ ፡	»	ዝግታ ፡ መሓሪ ፡	»
፯ ፡	»	ዑቅባ ፡ ሚካኤል ፡	»
፰ ፡	»	ገብረ ፡ ጻድቅ ፡ ገብረ ፡ ሥላሴ ፡	»
፱ ፡	»	ሥዩም ፡ ደረስ ፡	»
፲ ፡	የሻምበል ፡	ገብረ ፡ ማርያም ፡ መንግሥቱ ፡	»
፲፩ ፡	»	ሰሎሞን ፡	»
፲፪ ፡	»	ደበሳይ ፡	»
፲፫ ፡	የመቶ ፡ አለቃ ፡	ነጋሽ ፡ ተፈሪ ፡	»
፲፬ ፡	» »	ገብረ ፡ ሥላሴ ፡ መሓሪ ፡	»
፲፭ ፡	» »	አርአያ ፡ ዘወልዴ ፡	»
፲፮ ፡	» »	መሐመድ ፡ ግደይ ፡	»
፲፯ ፡	» »	በርሄ ፡ ተግባሩ ፡	»
፲፰ ፡	» »	አብርሀ ፡ በየነ ፡	»
፲፱ ፡	» »	ኀይሌ ፡ በየነ ፡	»
፳ ፡	» »	ሀብተ ፡ ሚካኤል ፡	»
፳፩ ፡	» »	መብርሀቱ ፡	»

፳፪ ፡	መቶ ፡ አለቃ ፡	ኪዳነ ፡ ወልደየስ ፡	ያለ
፳፫ ፡	» »	ገብረ ፡ ኢየሱስ ፡ ግደይ ፡	»

ምዕራፍ ፡ ፳፪ ።

የውጋዴን ፡ ጦርነት ።

በውጋዴን ፡ ግንባር ፡ በክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ ነሲቡ ፡ ዛማኤል ፡ አበጋዝነት ፡ በውሂብ ፡ ባሻ ፡ አማካሪነት ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ መኰንን ፡ እንዳልካቸውና ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ ዐምደ ፡ ሚካኤል ፡ ከጅጅጋ ፡ በስተደቡብ ፡ በሐርጌሳ ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ ሀብተ ፡ ሚካኤል ፡ በሰሰበኔ ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ አበበ ፡ ዳምጠው ፡ በይጋሜዳ ፡ ላይ ፡ ሆነው ፡ የየራሳቸውን ፡ የጦር ፡ ሠራዊታቸውን ፡ ይዘው ፡ ይጠባበቁ ፡ ነበር ።

እንደዚሁ ፡ የኢጣሊያ ፡ ጦር ፡ አራት ፡ ላይ ፡ ተከፍሎ ፡ ፩ኛውና ፡ ፪ኛው ፡ ክፍል ፡ በጄኔራል ፡ ናዚና ፡ በጄኔራል ፡ ናባራ ፡ እየታዘዘ ፡ በጃናቀቦ ፡ አልፎ ፡ ወደ ፡ ይጋሜዳ ፡ ፫ኛው ፡ በጄኔራል ፡ ፍሩሺ ፡ እየታዘዘ ፡ ከቀብሪደሐር ፡ ተነ ሥቶ ፡ በሐማንለይ ፡ አልፎ ፡ ወደ ፡ ደጋሀቡር ፡ ፬ኛው ፡ ክፍል ፡ በጄኔራል ፡ አጎስቲን ፡ እየታዘዘ ፡ ከዋርደር ፡ ተነሥቶ ፡ ወደ ፡ ደጋሀቡር ፡ ይጓዝ ፡ ነበር ። ለነዚሁም ፡ የጦር ፡ ሠራዊቶች ፡ በኋላቸው ፡ እንደ ፡ ደጀን ፡ ሆነው ፡ የሚጠብቋ ቸው ፡ በሌሎች ፡ ጄኔራሎች ፡ የሚታዘዙ ፡ የጦር ፡ ሠራዊቶች ፡ ነበሩ ።

እንደ ፡ ተለመደ ፡ የእግረኛ ፡ ጦርነት ፡ ከመደረጉ ፡ አስቀድሞ ፡ የኢትዮ ጵያን ፡ ኀይል ፡ በአየር ፡ ጦርነት ፡ ለመስበር ፡ ከሁሉ ፡ በፊት ፡ ሰላዮች ፡ አይሮ ፕላኖች ፡ ተነሥተው ፡ በኢትዮጵያ ፡ የጦር ፡ ሰፈር ፡ ላይ ፡ እያንዣበቡ ፡ የኢት ዮጵያም ፡ ጦር ፡ ሰፍሮ ፡ የተቀመጠበትን ፡ ወይም ፡ ከሰፈሩ ፡ ተቀስቅሶ ፡ የሚያ መራበትን ፡ አቅጣጫና ፡ የሠራዊቱን ፡ መጠን ፡ ጭምር ፡ በግምት ፡ እየሰለሉ ፡ ከተመለሱ ፡ በኋላ ፡ ከባድ ፡ የሆነ ፡ ቦምብ ፡ የጫኑ ፡ አይሮፕላኖች ፡ እየተነሡ ፡ ሄደው ፡ የኢትዮጵያን ፡ ሠራዊት ፡ ይደበድቡ ፡ ነበር ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ አበበ ፡ ዳምጠውና ፡ ክቡር ፡ ደጃዝ ማች ፡ መኰንን ፡ እንዳልካቸው ፡ ግንኙነት ፡ አድርገው ፡ ለመከላከል ፡ ወደ ፡ ደቡብ ፡ ወደ ፡ ጃንቀቦና ፡ ወደ ፡ ኮራቅ ፡ ይጓዙ ፡ ዠመር ። ወዲያው ፡ የኢጣሊያ ጦር ፡ ደናን ፡ ከሚባለው ፡ ስፍራ ፡ ወደ ፡ ሰሜን ፡ ተጒዞ ፡ ጦርነቱ ፡ ኮራቅ ፡

ከሚባለው ፡ ስፍራ ፡ ላይ ፡ ሚያዝያ ፡ ፳፯ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ተጀምሮ ፡ ሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ በታላቅ ፡ ኀይል ፡ ይዋጉ ፡ ጀመር ። በዚህም ፡ አኳኋን ፡ ሁለት ፡ ቀን ፡ እንደ ፡ ተዋጉ ፡ ወዲያው ፡ ናዚና ፡ ናባራ ፡ በጦርነቱ ፡ ለመድከም፡ ቅርብ ፡ ሆነው ፡ ሳለ ፡ ጄኔራል ፡ ፍሩሺ ፡ የታዘዘበትን ፡ አቅጣጫ ፡ ትቶ ፡ ጦር ፡ በበረታበት ፡ በዚህ ፡ ግንባር ፡ በኩል ፡ መጥቶ ፡ ይዋጋ ፡ ነበር ። በዚህም ፡ ጦር ነት ፡ ለጀግንነት ፡ ምሳሌ ፡ በመሆን ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ አበበ ፡ ዳምጠው ፡ ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ መኰንን ፡ እንዳልካቸው ፡ ፊታውራሪ ፡ ሚሊዮን ፡ ሌሎ ችም ፡ ደጃዝማቾች ፡ በኮሪቅ ፡ በደጋሚይ ፡ በጃንቆቦ ፡ በቢርኩት ፡ በደጋሀቡር ፡ ብዙ ፡ ቀን ፡ እየመላለሱ ፡ ሲዋጉ ፡ ከሁለቱም ፡ ወገን ፡ ብዙ ፡ ወታደር ፡ አለቀ ።

በዚህም ፡ ጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ፳፱ ፡ የሚሆኑ ፡ የኢጣሊያ ፡ አይሮፕላኖች ፡ የኢ ትዮጵያን ፡ ጦር ፡ ከመዋጋቱ ፡ በፊት ፡ በሚዋጋበትም ፡ ጊዜ ፡ ከተዋጋም ፡ በኋላ ያለዕረፍት ፡ እየተመላለሱ ፡ በቦምብና ፡ በመትረየስ ፡ ሲፈጁት ፡ ጀግናውም ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደር ፡ በያዘው ፡ ብረት ፡ እየተኰሰ ፡ ከአይሮፕላኖቹ ፡ መካ ከል ፡ እየነጠለ ፡ ያወርድ ፡ ጀመር ። በዚህም ፡ ጊዜ ፡ ጅጅጋን ፡ በቦምብ ፡ ለመ ምታት ፡ መጥቶ ፡ በጠመንጃ ፡ ተመቶ ፡ ፩ ፡ አይሮፕላን ፡ ከወደቀ ፡ በኋላ ፡ ከብ ታቸው ፡ በቦምብ ፡ ያለቀባቸው ፡ ባላገሮች ፡ አግኝተው ፡ አንገቱን ፡ ቈርጠው ፡ በገደሉት ፡ ጊዜ ፡ የኢጣሊያ ፡ አይሮፕላኖች ፡ በቦምብና ፡ በመትረየስ ፡ ፈንታ ፡ የጋዝ ፡ ጭስ ፡ እየጫኑ ፡ መጥተው ፡ በዚህ ፡ በጋዝ ፡ ጭስ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ታሪክ፡ ለዘለዓለም ፡ እንደማይረሳው ፡ ያኽል ፡ የኢትዮጵያን ፡ ጦር ፡ ያለርኅራኄ ፡ ፈጁት ፡ የጋዝ ፡ ጭስ ፡ መጣላቸውን ፡ ራሳቸው ፡ ኢጣሊያኖች ፡ አልካዱም ፡ ግራዚያኒ ፡ የጻፈውን ፡ (የደቡብ ፡ ግንባር) ፡ የሚለውን ፡ መጽሐፍ ፡ ፪፻፳ ፡ ገጽ ፴፯ኛውን ፡ መሥመር ፡ ተመልከት ።

በውጋዴን ፡ ያለው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ጦር ፡ በእንደዚህ ፡ ያለ ፡ አኳኋን ፡ ከጠ ላቱ ፡ ሲጋደል ፡ በሰሜን ፡ ያለው ፡ የኢጣሊያ ፡ ጦር ፡ እንደዚሁ ፡ በጀግንነት ፡ በኩል ፡ ሳይሆን ፡ በቦምብና ፡ በጋዝ ፡ ጉልበት ፡ ገፍቶ ፡ ደሴ ፡ መድረሱ ፡ ተሰማ ። ይህም ፡ ወሬ ፡ በደቡብ ፡ ያለውን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ጦር ፡ ሲያሳዝን ፡ የኢጣሊያን ፡ ጦር ፡ ደስ ፡ ስላሰኘ ፡ ግራዚያኒ ፡ ያለውን ፡ የመጠባበቂያ ፡ ጦር ፡ እየጨመረ ፡ የሚቋቋመውን ፡ በመሬትም ፡ በአየርም ፡ እየመታ ፡ በመጀመሪያ ደጋሀቡርን ፡ ከዚያም ፡ ጥቂት ፡ ቀን ፡ እንደ ፡ ቈየ ፡ ጅጅጋን ፡ ያዘ ።

ምዕራፍ ፡ ፴፫ ።

የማይጨው ፡ ጦርነት ።

ቅኝ ፡ አገር ፡ የጠማው ፡ የኢጣሊያ ፡ መንግሥትና ፡ የቈየ ፡ ነፃነቱን ፡ በጀግን ነት ፡ እየተዋጋ ፡ ማዳን ፡ የለመደው ፡ የኢትዮጵያ ፡ መንግሥት ፡ ጠባቸው ፡ ከጥንት ፡ የቈየ ፡ ነው ። የሁለቱም ፡ መንግሥት ፡ ወታደሮች ፡ ከ፳ ፡ ዓመት ፡ ጀምሮ ፡ በየጊዜው ፡ ተዋግተው ፡ ከኰዓቲት ፡ በስተቀር ፡ የመጨረሻው ፡ ድል ሁል ፡ ጊዜ ፡ ለኢትዮጵያውያን ፡ እንደ ፡ ነበረ ፡ ሰሓጢና ፡ ደጓዓሊ ፡ ዐድዋና ፡ መቀሌ ፡ ከአምባ ፡ አላጌ ፡ ጋራ ፡ ሆነው ፡ ባንድ ፡ ቃል ፡ ይመሰክራሉ ። ራስ ፡ አሉላና ፡ ቶማሶ ፡ ዲክሪስቶፎርስ ፡ ጄኔራል ፡ ባራቲዬሪና ፡ ዳግማዊ ፡ ምኒልክ ፡ ማጀር ፡ ቶዞሊና ፡ ራስ ፡ መኰንን ፡ ሞተዋል ። እነዚህ ፡ ስፍራዎች ፡ ግን ፡ ሰማ ይና ፡ መሬት ፡ አልፎ ፡ እነሱም ፡ በመሬትነታቸው ፡ እስኪያልፉ ፡ ድረስ ፡ የኢ ትዮጵያውያንን ፡ ጕብዝና ፡ ሲመሰክሩ ፡ ይኖራሉ ።

በዚህ ፡ እላይ ፡ በተባለው ፡ ጦርነት ፡ በሁለቱ ፡ ወገን ፡ እጅ ፡ ያለው ፡ መሣ ሪያ ፡ አንድ ፡ ዐይነት ፡ በመሆኑ ፡ ድል ፡ ያደርግ ፡ የነበረው ፡ ወኔ ፡ (ጕብዝና) ፡ ያለው ፡ ብቻ ፡ ስለ ፡ ነበረ ፡ እነዚያው ፡ ወኔ ፡ ያላቸው ፡ ኢትዮጵያውያን ፡ እየመ ላለሱ ፡ ጠላታቸውን ፡ ድል ፡ አደረጉ ።

ስለዚህ ፡ የኢጣሊያ ፡ መንግሥት ፡ በዓርባ ፡ ዓመት ፡ ውስጥ ፡ በጕብዝና ፡ የመለሰውን ፡ የኢትዮጵያን ፡ ወታደር ፡ በምን ፡ ድል ፡ ለማድረግ ፡ እንደሚ ችል ፡ አስቦ ፡ በብሬሺያ ፡ በቶሪኖ ፡ ፋብሪካ ፡ ቤቶች ፡ ከሌላው ፡ መንግሥት ፡ እያስተያየ ፡ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ቦምብ ፡ በማደራጀት ፡ ኖረ ።

ቦምቡንም ፡ ከጋዝ ፡ መርዝ ፡ ጋራ ፡ በስውር ፡ አዘጋጅቶ ፡ ከጨረሰ፡ በኋላ ፡ ይኸን ፡ በሚያዘጋጅበት ፡ ጊዜ ፡ ኢትዮጵያን ፡ ችላ ፡ ለማሰኘት ፡ በቀጥታ ፡ ከኢ ትዮጵያ ፡ ጋራ ፡ ወይም ፡ በዓለም ፡ ማኅበር ፡ በኩል ፡ ያደረገውን ፡ ውልና ፡ መሐላ ፡ አፈረሰ ። የውሉንና ፡ የመሐላውንም ፡ አንቀጽ ፡ ማኅበሩና ፡ የኢትዮ ጵያ ፡ መንግሥት ፡ ደጋግመው ፡ ቢጠቅሱለትም ፡ እንደማያውቀው ፡ ሆኖ ፡ ይኸን ፡ ጦርነት ፡ የሚያደርግበት ፡ ምንም ፡ ምክንያት ፡ ሳይኖረው ፡ ይህነን ፡ ባዲስ ፡ ዐይነት ፡ የተዘጋጀውን ፡ መሣሪያና ፡ የቦምብ ፡ ክምር ፡ የጋዝ ፡ መር ዙን ፡ ጭምር ፡ በበርሚል ፡ እየመረገ ፡ በመርከብ ፡ ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ጠረፍ ፡ አጕዞ ፡ ወዲያው ፡ ጦርነቱን ፡ ጀመረ ።

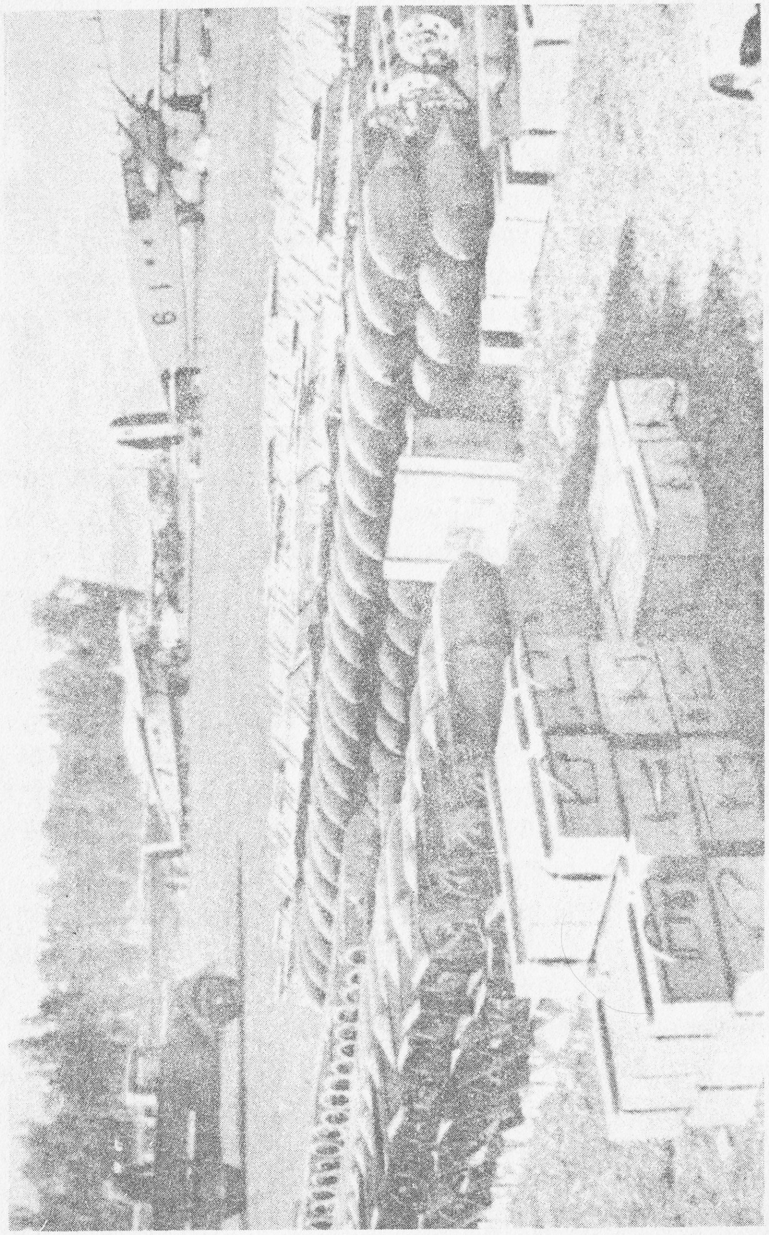

የቦምብ ፡ ከምር ፡፡

የኢትዮጵያም ፡ ወታደር ፡ በዐድዋ ፡ በተንቤን ፡ በሺሬ ፡ በእንደርታ ፡ ሆኖ ፡ የኢጣሊያ ፡ መንግሥት ፡ ከሚያስበው ፡ በላይ ፡ የሚርከፈከፈው ፡ የጋዝ ፡ መርዝ ፡ ሊያግዘው ፡ እንጂ ፡ ሊያጠፋው ፡ በማይችለው ፡ በቦምቡ ፡ ነበልባልና ፡ በመድፉ ፡ ፍላጻ ፡ ውስጥ ፡ ሆኖ ፡ በተለመደ ፡ ዠግንነቱ ፡ ተከላከለ ። አንድ ፡ መርዝ ፡ የያዘ ፡ ደካማ ፡ ሰው ፡ ጐራዴ ፡ በጐኑ ፡ ጠመንጃ ፡ በትከሻው ፡ ያነገተ ውን ፡ ዠግና ፡ ለመግደል ፡ እንደሚችል ፡ እንደዚሁ ፡ በመርዝ ፡ የኢጣሊያ ፡ ወታደር ፡ የኢትዮጵያን ፡ ወታደር ፡ እያጠፋ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ ገፍቶ ፡ እስከ ፡ ማይ ፡ ጨው ፡ ደረሰ ።

በማይጨው ፡ ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ቀዳማዊ ፡ ኃይለ ፡ ሥላሴ ፡ ከሌላው ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ጋራ ፡ በቀኛዝማች ፡ መኰሪያና ፡ በግራዝማች ፡ አበራ ፡ ግዛው ፡ የሚታዘዘውን ፡ የክብር ፡ ዘበኛን ፡ እንደ ፡ ያዙ ፡ ከተንቤን ፡ ጦር ነት ፡ የተመለሱትን ፡ ልዑላን ፡ ራስ ፡ ካሳንና ፡ ራስ ፡ ሥዩምን ፡ ደግሞም ፡ አቡነ ፡ ጴጥሮስን ፡ ብፁዕ ፡ ዕጨጌ ፡ ገብረ ፡ ጊዮርጊስን ፡ ከቡራን ፡ ፊታውራሪ ፡ ብሩ ፡ ወልደ ፡ ገብርኤልን ፡ ራስ ፡ ከበደ ፡ መንገሻን ፡ ራስ ፡ ጌታቸው ፡ አባተን ፡ ደጃዝማች ፡ መንገሻ ፡ ይልማን ፡ ደጃዝማች ፡ ወንድ ፡ ይራድን ፡ ደጃዝማች ፡ ወልደ ፡ ዐማኑኤልን ፡ ደጃዝማች ፡ አበራ ፡ ተድላን ፡ ፊታውራሪ ፡ አሸናፊን ፡ ደጃዝማች ፡ ወንድ ፡ በወሰንን ፡ ደጃዝማች ፡ አበራ ፡ ካሳን ፡ አቶ ፡ ወልደ ፡ ጊዮር ጊስ ፡ ወልደ ፡ ዮሐንስንና ፡ ሌሎቹንም ፡ የጦር ፡ ሹማምንቶችና ፡ በፖለቲክና ፡ በምክር ፡ የሚረዱትን ፡ ይዘው ፡ ተሰልፈው ፡ ነበር ።

ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ የኢጣሊያ ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ በዠግንነት ፡ ሳይሆን ፡ በቦምብና ፡ በጋዝ ፡ መርዝ ፡ በፊትም ፡ በተንቤንና ፡ በእ ንደርታ ፡ በሺሬ ፡ ጦርነት ፡ ብዙ ፡ ሕዝባቸውን ፡ እንዳጠፋ ፡ ወደ ፡ ፊትም ፡ በሚያደርጉት ፡ ጦርነት ፡ ጊዜ ፡ ከዚያ ፡ የባሰ ፡ እንደሚያደርግ ፡ ቢረዱት ፡ እንደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ያለ ፡ ዠግንነቱ ፡ በታሪክ ፡ የታወቀ ፡ መንግሥት ፡ አስቀ ድሞ ፡ እንደሚገባው ፡ ሳይዋጋ ፡ አገሩን ፡ ለጠላት ፡ አሳልፎ ፡ መስጠት ፡ ወይም ፡ ዕርቅ ፡ መጠየቅ ፡ አይችልም ፡ ሲሉ ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ከተደረገው ፡ ጦርነት ፡ ሌላ ፡ አዲስና ፡ ስሙ ፡ ለዘለዓለም ፡ የሚጠራ ፡ ጦርነት ፡ ለማድረግ ፡ ተዘጋጁ ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ጦርነቱ ፡ ከመዠመሩ ፡ በፊት ፡ የጦር ፡ ሹማምንቶቹ ፡ ግርማዊነታቸው ፡ ባሉበት ፡ ተሰብስበው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ያለውን ፡ ትእዛዝ ፡ በጽሕፈት ፡ ከጃንሆይ ፡ ተቀበሉ ።

«ስንኳን ፡ ይህ ፡ ያሁኑ ፡ የመጨረሻው ፡ የታላቁ ፡ ጠላታችን ፡ ጦርነትና ፡

የአውሬ ፡ አደን ፡ እንኳ ፡ ቢሆን ፡ ቈራጥ ፡ ለመሆን ፡ ከቂም ፡ ከበቀል ፡ መራቅ ፡ የሚያስፈልግ ፡ ነው ።

ለጦር ፡ የቀረበ ፡ ወንድ ፡ ልጅም ፡ ባለፈው ፡ ሁለት ፡ ልብ ፡ በሆነው ፡ ወታደር ፡ ሁሉ ፡ እግዚአብሔር ፡ የፈረደበትን ፡ አይታችኋልና ፡ እግዚአብሔር፡ ይፈርድብኛል ፡ ብሎ ፡ ልቡን ፡ ታዛቢ ፡ አድርጎ ፡ ሥራ ፡ ካልሠራ ፡ በነጂና ፡ በትእዛዝ ፡ ብቻ ፡ የሚሠራው ፡ ሥራ ፡ ዋጋ ፡ የሌለው ፡ ነው ። ቈርጦ ፡ ካልሠሩ፡ ሲሸሹም ፡ መሞት ፡ አለ ፡ እግዚአብሔርም ፡ የሚረዳው ፡ ልቡ ፡ ለቈረጠ ፡ ጨክኖ ፡ ለሥራ ፡ ነውና ፡ ስላገራችሁ ፡ ስለ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የነፃነቷ ፡ ባንዲራ ፡ እንዳይቀደድ ፡ ግዝቱን ፡ ጥሳችሁ ፡ ሞት ፡ ላይቀር ፡ የነፍሳችሁንም ፡ የሥጋችሁንም ፡ ዋጋ ፡ አበላሽታችሁ ፡ አትሙቱ ።

አለቃዬ ፡ ሸሸ ፡ ሞተ ፡ ሬሳ ፡ ቍስለኛ ፡ አነሣለሁ ፡ ማለት ፡ ለቍስለኛው ፡ አዝኖ ፡ አይደለም ። አለቃው ፡ ሲሞት ፡ ጠንክሮ ፡ የተዋጋ ፡ አንዱ ፡ ወታደር ፡ አለቃ ፡ ይሆን ፡ የለምን ፡ እግዚአብሔር ፡ ቀኙን ፡ ቢሰጠን ፡ ገንዘባችንና ፡ ሀብታችን ፡ የኢትዮጵያ ፡ መቆም ፡ ነውና ፡ ለገንዘብ ፡ መሻማት ፡ አትቸኵሉ ።

የቈሰለም ፡ ምርኮኛ ፡ ፈረንጅ ፡ ብታገኙ ፡ ምርኮኛ ፡ መገኘቱ ፡ የጠላትን ፡ ምሥጢር ፡ ለማወቅ ፡ ይረዳናልና ፡ በጁ ፡ ጩቤ ፡ ሽጕጥ ፡ ወይም ፡ የሚፈነዳ ፡ ነገር ፡ ይዞ ፡ የሚያበላሻችሁ ፡ ካልሆነ ፡ በቀር ፡ አትጨርሱት ።

ሎሌ ፡ ከጌታው ፡ ጭፍራ ፡ ካለቃው ፡ ከተለየ ፡ ሽሽት ፡ መገምሩ ፡ ነውና፡ የኔም ፡ የኢትዮጵያም ፡ ጠላት ፡ መሆኑን ፡ ዕወቁት ። ጦርነቱም ፡ ሲገምር ፡ በግዳይም ፡ በምርኮም ፡ የቀናው ፡ ሰው ፡ በመጨረሻ ፡ ድሉ ፡ ካልተረጋገጠ ፡ ያንድ ፡ ሰው ፡ ገድሎ ፡ መምጣት ፡ ብቻ ፡ ጠላትን ፡ ድል ፡ ከማድረግ ፡ አይቈጠርም ፡ ጦርነቱ ፡ እስኪያልቅ ፡ መግፋት ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ ግዳይ ፡ ለመጣል ፡ አይመለስ ።

ወደ ፡ ጦርነቱ ፡ በምትቀርቡበት ፡ ጊዜ ፡ ሌሊት ፡ ተጕዛችሁ ፡ ነውና ፡ ጠላት ፡ ድምጻችሁን ፡ የሰማ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ መብራት ፡ ይዛችሁ ፡ ያየ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ጠላትን ፡ በገዛ ፡ እጅ ፡ ማንቃትና ፡ ማስጠንቀቅ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ተኵስ ፡ እስኪገምር ፡ ርስ ፡ በርሳችሁ ፡ እንዳትጣሩ ፡ እንዳትጮኹ ፡ እንዳታቅራሩ ፡ መብራት ፡ እንዳታብሩ ፡ ይሁን ። ገንዘብና ፡ መሣሪያችን ፡ የኢትዮጵያ ፡ መዳን ፡ ነውና ፡ ብረት ፡ እማርካለሁ ፡ ብላችሁ ፡ እየተሸከማችሁ ፡ ጠላት ፡ እንዳታባርሩ ፡ ጕልበታችሁን ፡ እንዳታደክሙ ።

ወደ ፡ ጦርነቱም ፡ በምትሄዱበት ፡ ጊዜ ፡ እዚህ ፡ የሚቀረው ፡ ጓዝ ፡ በብዙ ፡ ተበታትኖ ፡ እሳት ፡ ያንድድ ፡ ምክንያቱም ፡ ጠላት ፡ መጠጋታችንን ፡ እንዳይ

ጠረጥርና ፡ ሰዉ ፡ በየስፈሩ ፡ ነው ፡ ያለው ፡ ብሎ ፡ እንዲያምን ፡ ነው ። »

ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥት ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ ያለውን ፡ ማስጠንቀቂያ ፡ ከሰጡ ፡ በኋላ ፡ መላውን ፡ የጦር ፡ ሠራዊት ፡ ከሦስት ፡ ላይ ፡ ከፈሉት ፡ ያከፋፈሉም ፡ አኳኋን ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ እንደ ፡ ተጻፈው ፡ ነው ።

፩ ፡ ልዑል ፡ ራስ ፡ ካሳ ፡ አበጋዝ ፡ ሆነው ፡ የራስ ፡ ከበደን ፡ የጐላን ፡ የሊጋባን ፡ የፊታውራሪ ፡ አርአያን ፡ የርሻ ፡ ሚኒስቴርን ፡ የሰይፈ ፡ ጃግሬን ፡ ያዛዥ ፡ ቦጋለን ፡ የነጋድራስ ፡ ወዳጆን ፡ የደጃች ፡ አበራ ፡ ተድላን ፡ የግቢ ፡ ሚኒስቴርን ፡ ጦር ፡ ይዘው ፡ በመካከል ።

፪ ፡ ልዑል ፡ ራስ ፡ ሥዩም ፡ አበጋዝ ፡ ሆነው ፡ የሰናድር ፡ ያዥን ፡ የወለጋን ፡ የፈረስ ፡ ዘበኛን ፡ የሊቀ ፡ መኳስ ፡ ኀይለ ፡ ማርያምን ፡ የቀኛዝማች ፡ ወልደ ፡ ዮሐንስን ፡ የፊታውራሪ ፡ ተድላን ፡ ጦር ፡ ይዘው ፡ በቀኝ ፡ በኩል ።

፫ ፡ ራስ ፡ ጌታቸው ፡ አባተ ፡ አበጋዝ ፡ ሆነው ፡ የከምባታን ፡ የዕቃ ፡ ቤትን ፡ የገንዘብ ፡ ሚኒስቴርን ፡ የቀኛዝማች ፡ አበበ ፡ ረዴን ፡ (ማለፊያ ፡ ጠመንገር ፡ ያዥ) ፡ የቀኛዝማች ፡ በየነን ፡ (ባልደራስ) ፡ ጦር ፡ ይዘው ፡ በግራ ፡ በኩል ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተከፈለው ፡ አኳኋን ፡ መጋቢት ፡ ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ ፡ ም ፡ ማክሰኞ ፡ ሠራዊቱ ፡ ሌሊቱን ፡ ተጠግቶ ፡ ሲነጋ ፡ ጦርነቱ ፡ እንዲገምር ፡ አዘዙ ። ወታደሩም ፡ በየክፍሉ ፡ እየተጓዘ ፡ ማይ ፡ ጨው ፡ ቦሖራና ፡ መሖን ፡ ከሚባለው ፡ ስፍራ ፡ ተጠጋ ።

ግርማዊ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥትም ፡ ከሌሊቱ ፡ ባ፲ ፡ ሰዓት ፡ ተነሥተው ፡ ወደ ፡ ጦርነቱ ፡ ቦታ ፡ ሲጓዙ ፡ የቀደመው ፡ የጦር ፡ ሰራዊት ፡ መሽጎ ፡ ከተቀመጠው ፡ ከኢጣሊያ ፡ ጦር ፡ ጋራ ፡ ጦርነት ፡ ገጥሞ ፡ ውጊያው ፡ ተገመረ ።

ወዲያው ፡ ግርማዊነታቸው ፡ ደርሰው ፡ በመነጽር ፡ እያዩ ፡ ጦር ፡ ለቀለለበት ፡ ስፍራ ፡ እየጨመሩ ፡ በዚህ ፡ እለፍ ፡ በዚህ ፡ ቅደም ፡ እያሉ ፡ ሲዋጉና ፡ ሲያዋጉ ፡ ዋሉ ። ጦርነቱም ፡ ጧት ፡ የገመረ ፡ እስከ ፡ ማታ ፡ ቈየ ።

ኢትዮጵያና ፡ ኢጣሊያም ፡ ጦርነት ፡ ካደረጉ ፡ ዠምሮ ፡ ይህን ፡ የመሰለ ፡ ጦርነት ፡ አድርገው ፡ አያውቁም ፡ ይባላል ። የኢትዮጵያ ፡ ጀግና ፡ ከጠላት ፡ ወገን ፡ ከሚውዘገዘገው ፡ የመድፍ ፡ ፍላጻ ፡ ከመትረየሱ ፡ ዐረር ፡ ከቦምቡ ፡ ነበልባል ፡ ጋራ ፡ እየተመሳቀለ ፡ በሚያጠላው ፡ ስፍራ ፡ ውስጥ ፡ ሆኖ ፡ በቈራጥነት ፡ ተዋግቶ ፡ ለዘለዓለም ፡ የሚያኰራና ፡ ጎሊናን ፡ የማይወቅሥ ፡ ሥራ ፡ ሲሠራ ፡ ይበልጡ ፡ ደግሞ ፡ የወኺውን ፡ ቅስቃሴ ፡ ሳይታገሥ ፡ ዘራፍ ፡ የጠቅል፡

አሽከር ፡ እያለ ፡ እመካከል ፡ ገብቶ ፡ እንደ ፡ ተለመደ ፡ የመድፉንና ፡ የመትረየ
ሱን ፡ አፈ ፡ ሙዝ ፡ እየጨበጠ ፡ ጠላቱን ፡ በጐራዴ ፡ ይጨፈጭፍ ፡ ነበር ። በዚ
ህም ፡ የጋለ ፡ ጦርነት ፡ ሰዓት ፡ እንዲሁ ፡ ተዋቸውና ፡ ጉበዙ ፡ ይለይ ፡ የሚል ፡
ሽማግሌ ፡ በሌለበት ፡ ስፍራ ፡ የድሉም ፡ ዕድል ፡ ወደ ፡ ማን ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ሳይ
ታወቅ ፡ ማሬሻል ፡ ቦዶሊዮ ፡ በሰሜን ፡ ያሉትን ፡ መላውን ፡ አይሮፕላኖች ፡
አስነሥቶ ፡ ባንድ ፡ ጊዜ ፡ ቊጥራቸው ፡ ከመቶ ፡ አምሳ ፡ የሚበልጡ ፡ አይሮፕ
ላኖች ፡ ቦምብና ፡ ኤፕሪት ፡ የሚባለውን ፡ የጋዝ ፡ ጭስ ፡ እየጫኑ ፡ ደርሰው ፡
በተዋጊው ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደርና ፡ በደጀኑ ፡ ላይ ፡ እንደ ፡ መብረቅ ፡ እየ
ጮኹ ፡ ያዘንቡበት ፡ ነበር ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደር ፡ ከመሬት ፡
ጠላቱን ፡ ሲያጠቃ ፡ ከሰማይ ፡ ደግሞ ፡ የጠላት ፡ ቦምብ ፡ መልሶ ፡ ስላጠቃው ፡
የጦርነቱ ፡ ስፍራ ፡ የሬሳ ፡ መነባበሪያ ፡ ሆነ ። እነዚህ ፡ መቶ ፡ አምሳ ፡ አይሮፕላ
ኖች ፡ የሚጥሉት ፡ ቦምብ ፡ ትልቅና ፡ ትንሽ ፡ መካከለኛ ፡ ሆኖ ፡ ገሚሱ ፡ እንደ
ወደቀ ፡ የሚፈነዳ ፡ ገሚሱ ፡ ከወደቀ ፡ ቈይቶ ፡ የሚፈነዳ ፡ የጋዝ ፡ መርዙም ፡
ገሚሱ ፡ በሽታው ፡ የሚገድል ፡ ገሚሱ ፡ ዐይን ፡ የሚያሳውር ፡ ገሚሱ ፡ አካላት፡
የሚያጉረበርብ ፡ ነበር ። መሬቱ ፡ በኢትዮጵያውያን ፡ እጅ ፡ ሆኖ ፡ የዚያ ፡
መሬት ፡ ሰማዩ ፡ በጠላት ፡ እጅ ፡ በመሆኑ ፡ ማሬሻል ፡ ባዶሊዮም ፡ የጦርነቱ፡
ፍጻሜ ፡ ይኸ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ ያሉበት ፡ መሆኑን ፡ ያውቃልና ፡ በዚህ ፡ ጦር
ነት ፡ ሰዓት ፡ የኢትዮጵያ ፡ ወታደሮች ፡ በጥይታቸው ፡ መተው ፡ ካሰናከሉት ፡
በስተቀር ፡ የሚሠራው ፡ አይሮፕላን ፡ በሰሜን ፡ አይሮፕላን ፡ ማረፊያ ፡ እንዳ
ይውል ፡ አዞ ፡ ነበርና ፡ እንደዚሁ ፡ እንደ ፡ ትእዛዙ ፡ ቃል ፡ ሁሉም ፡ አይሮፕላ
ኖች ፡ ባንድነት ፡ እየተነሡ ፡ እላይ ፡ የተባለውን ፡ ዐይነቱ ፡ የበዛውን ፡ ቦምብና
የጋዝ ፡ መርዝ ፡ በኢትዮጵያ ፡ ወታደር ፡ እየደጋገሙ ፡ አዘነቡበት ። በዚህ ፡
ጊዜ ፡ የክብር ፡ ዘበኛውና ፡ ገሚስ ፡ ሠራዊት ፡ በንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ እየተመራ ፡
ያለቀው ፡ እያለቀ ፡ የተረፈውም ፡ ሲዋጋ ፡ የቀረው ፡ ነጭ ፡ ለባሽ ፡ ደግሞ ፡
በዚሁ ፡ በቦምብና ፡ በጋዝ ፡ መርዝ ፡ ስለ ፡ ተሸበረ ፡ ወደ ፡ ኋላው ፡ መመለስ ፡
ዠመረ ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ግርማዊ ፡ ጃንሆይ ፡ ጐራዴያቸውን ፡ መዘው ፡ የቦም
ብና ፡ የመድፍ ፡ ነበልባል ፡ የመትረየስና ፡ የጥይት ፡ ዐረር ፡ በሚያፏጭበት ፡
መካከል ፡ ገብተው ፡ ወዲያና ፡ ወዲህ ፡ እየተንጐራደዱ ፡ ሲዋጉና ፡ ሲያዋጉ ፡
ሳሉ ፡ ይህን ፡ የሚሸሸውን ፡ ጦር ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ ባዳራሹ ፡ ምን ፡ ብለኸ ፡ ፎክረኸ፡
ልኝ ፡ ነበር ፡ አሁን ፡ እኔ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥትኸ ፡ ፊቴን ፡ ሳልመልስ ፡ እንዴት ፡
ወደ ፡ ኋላ ፡ ታፈገፍጋለኸ ፡ ብለው ፡ ስለ ፡ ወቀሡት ፡ እንደ ፡ ገና ፡ እየተመለሰ ፡
በጦርነቱ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ ብዙ ፡ ሥራ ፡ ሠራ ። ይህንም ፡ የመሰለ ፡ ታላቅ ፡

ግርማዊነታቸው ፡ በጦርነቱ ፡ መካከል ።

ጦርነት ፡ የተደረገው ፡ የወታደርነት ፡ ክብር ፡ እንዳይዋረድና ፡ የኢትዮጵያም ፡ የገዥግንነት ፡ ታሪክ ፡ እንዳይተባበል ፡ ያኽል ፡ ለመጋደል ፡ ነበር ፡ እንጂ ፡ የድሉ ፡ እጅ ፡ የዞረው ፡ ኢትዮጵያ ፡ እንደ ፡ ጠላቷ ፡ እንደ ፡ ኢጣሊያ ፡ ቦምብና ፡ መርዝ ፡ ከመሥራት ፡ የተጓደለች ፡ ጊዜ ፡ ነው ።

የኢጣሊያም ፡ የዚያ ፡ ዕለት ፡ ድል ፡ አድራጊነትና ፡ የኢትዮጵያም ፡ ተሸና ፊነት ፡ በዚህ ፡ እላይ ፡ በተባለው ፡ ምክንያት ፡ ብቻ ፡ መሆኑን ፡ መላው ፡ ዓለ ምና ፡ ኢጣሊያኖች ፡ በቃላቸውና ፡ በኀሊናቸው ፡ ፈርደዋል ፡ ወደ ፡ ፊትም ፡ የሚጻፍ ፡ ታሪክም ፡ አይስተውም ።

በዚህም ፡ ታላቅ ፡ ጦርነት ፡ ጊዜ ፡ (መጋቢት ፡ ፳፪ ፡ ቀን ፡ ፲፱፻፳፰ ፡ ዓ ፡ ም) ፡ በገዥግንነት ፡ እየተዋጉ ፡ በጦር ፡ ሜዳ ፡ ከወደቁት ፡ መኳንንቶችና ፡ የጦር አለቆች ፡ ተራ ፡ ወታደሮች ፡ ውስጥ ፡ ለጊዜው ፡ ስማቸው ፡ የታወቀው ፡ ከዚህ ፡ ቀጥለው ፡ ያሉት ፡ ናቸው ። (በተንቤን ፡ በእንደርታ ፡ በሺሬ ፡ በአምባ ፡ አርዐ ዶም ፡ ከወደቁት ፡ በስተቀር) ።

ክቡር ፡ ደጃዝማች ፡ መንገሻ ፡ ይልማ ፡
» ደጃዝማች ፡ ወንድ ፡ ይራድ ፡
» ደጃዝማች ፡ አበራ ፡ ተድላ ፡
ፊታውራሪ ፡ አሸናፊ ፡
» ኀይለ ፡ ማርያም ፡
ቀኛዝማች ፡ በየነ ፡ በላይነኽ ፡
ፊታውራሪ ፡ ነጋሽ ፡ ተሰፋዬ ፡
ግራዝማች ፡ ተናኘ ፡ ዳርጌ ፡ ከልጁ ፡ ከበቀለ ፡ ጋራ ፡
ከክብር ፡ ዘበኞች ፡ ውስጥ ፡

የሻለቃ ፡ ዳኜ ፡ ወዳጆ ፡
» ሺበሺ ፡ ደያስ ፡ (ማይጨው ፡ በደፋርነት ፡ ሲዋጋ ፡ ቈስሎ ፡ ሕይ ወቱ ፡ በቦምብ ፡ በትር ፡ የተፈጸመ) ፡
የሻምበል ፡ ለማ ፡ ወልደ ፡ ገብርኤል ፡
» ረታ ፡ በረደድ ፡
» ለገሠ ፡ አያኔ ፡
» ይማም ፡ ወልደ ፡ ጻድቅ ፡ (ማይ ጨው ፡ ቈስሎ ፡ አገሩ ፡ ገብቶ ፡ ሞተ) ።
» መብራቴ ፡ ኰላሴ ፡ (ማይ ፡ ጨው ፡ ቈስሎ ፡ ሲመለስ ፡ ሞተ) ።
» ተሰማ ፡ አያኔ ፡

የመቶ ፡ አለቃ ፡ ሥዩም ፡ ዘለቀ ፡
» » ገብረ ፡ ሕይወት ፡ ወልደ ፡ ዮሐንስ ፡
» » ከበደ ፡ ይርጋ ፡
» » በላይነኽ ፡ ሮባ ፡
» » አብተየስ ፡ ማርጌ ፡
» » ሀብተ ፡ ጊዮርጊስ ፡ በላይነኽ ፡
» » አባ ፡ ሸኘው ፡ ገዳ ፡
» » ደስታ ፡ ወርቅነኽ ፡ (በውጋዴን) ፡
» » አካለ ፡ ወልድ ፡ ወልደ ፡ ማርያም ፡
ያ፱ ፡ አለቃ ፡ ወርቁ ፡ ወልደ ፡ መስቀል ፡
» » ከበደ ፡ ይርጋ ፡ (ቆራሔ) ፡
» » ኀይለ ፡ ማርያም ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፡
» » ፈይሳ ፡ ቦሩ ፡
» » ነጋሽ ፡ ሞገድ ፡
» » አየነው ፡ ተሻለ ፡
ያ፲ ፡ አለቃ ፡ አጐናፍር ፡ ኀይሌ ፡
» » ከተማ ፡ ወልደ ፡ ሥላሴ ፡
» » አስፋው ፡ ሀብተ ፡ ማርያም ፡ (ቆራሔ) ፡
» » መኩሪያ ፡ እዝነኽ ፡
» » መለሰ ፡ መኰንን ፡
» » ረታ ፡ ርገጤ ፡
ተራ ፡ ወታደር ፡ ጆማነህ ፡ ወርቄ ፡
» » ወንድ ፡ አፍራሽ ፡ ገብረ ፡ ሥላሴ ።

ከነዚህ ፡ በቀር ፡ በማይጨው ፡ ጦርነት ፡ ለትውልድ ፡ ምሳሌ ፡ በመሆን ፡ ሕይወታቸውን ፡ ያሳለፉ ፡ በሺ ፡ የሚቈጠሩ ፡ የጦር ፡ ሹማምንቶችና ፡ ተራ ፡ ወታደሮች ፡ ስላገራቸው ፡ የወታደርነት ፡ ክብራቸውን ፡ ተንተርሰው ፡ ወደቁ ። «አገሩን ፡ በሰላምም ፡ በጦርነትም ፡ ጊዜ ፡ የሚከዳ ፡ የሙት ፡ ሕያው ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ እንዲሁ ፡ ስላገሩ ፡ የሚሞት ፡ ለዘለዓለም ፡ ሕያው ፡ ነው» ፡ በተባለው ፡ ቃል ፡ እነዚህም ፡ ስላገራቸውና ፡ ስላገራችን ፡ ነፃነት ፡ በዚያ ፡ በቦምብና ፡ በመ ድፍ ፡ ፊት ፡ የሞቱት ፡ ሰዎች ፡ መታሰቢያቸው ፡ ባሉትና ፡ በሚወለዱት ፡ ኢት ዮጵያውያን ፡ ልብ ፡ ለዘለዓለም ፡ ተቀርጾ ፡ ሲነበብና ፡ ሲነገር ፡ ይኖራል ።